

Vlaams
Parlement

vergadering **C210**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 26 april 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de subsidie voor het energiezuiniger maken van culturele en jeugdinfrastructuur – 1586 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het Gentse onderzoek inzake opvang van jongeren in de zomervakantie – 1633 (2017-2018)	8
VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het onderzoek van KeKi naar het versterken van kinderrechteneducatie in het jeugdwerk – 1658 (2017-2018)	11
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de terugkeer van Belgische kinderen uit conflictzones – 1742 (2017-2018)	15
VRAAG OM UITLEG van Lionel Bajart aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de recente overnames in de Vlaamse mediawereld – 1431 (2017-2018)	21
VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het nieuwe kijkcijferregistratiesysteem – 1654 (2017-2018)	25

VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de subsidie voor het energiezuiniger maken van culturele en jeugdinfrastructuur – 1586 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik moet u niet vertellen dat heel wat jeugd-lokalen, jeugdhuisen en cultuurhuizen in Vlaanderen niet zo goed scoren op het vlak van energie. De meeste van die gebouwen zijn al heel wat jaren oud. Ze zijn gebouwd op een moment dat energie nog onuitputtelijk leek en er alleszins minder aandacht ging naar de energiezuinigheid van gebouwen. Daardoor beschikken die gebouwen in geen of heel beperkte mate over isolatie. Er werd ook vaak geen dakisolatie aangebracht en heel wat van die gebouwen hebben ook nog enkel glas.

Al die jeugdverenigingen, jeugdhuisen en cultuurhuizen energiezuinig maken, zou aanleiding kunnen geven tot een sterke vermindering van het energieverbruik en de CO₂-uitstoot. Het zou zonder twijfel ook een heel mooie bijdrage kunnen leveren aan de Europese klimaatdoelstelling, waarbij we tegen 2020 de energie-efficiëntie moeten verbeteren met 18 procent en de uitstoot van broeikasgassen verminderen met 15 procent ten opzichte van 2005, en die we met ons land moeten waarmaken.

Om die reden is het ook een heel goede keuze van het Fonds voor Culturele Infrastructuur om naast het automatiseren van theatertrekken en de toegankelijkheid van culturele infrastructuur, ook het energiezuiniger maken van infrastructuur die gesubsidieerd wordt vanuit Cultuur en Jeugd, als derde prioriteit voor de periode 2017-2021 naar voren te schuiven. Maar hoe terecht en nodig de invoering van de subsidie ook is, als we ze even van dichtbij bekijken, kunnen we toch wel vaststellen dat het voor jeugd- en cultuurverenigingen helemaal niet zo evident is om de subsidieaanvraag in te dienen, laat staan om in aanmerking te komen om de subsidie te kunnen behalen. Het is namelijk een vereiste dat het totale energieverbruik minstens 100.000 kilowattuur per jaar is, wat op zich best wel hoog gegrepen is voor een jeugdvereniging. Alleen als een aantal jeugdverenigingen zich clusteren, kunnen ze effectief in aanmerking komen voor de subsidie. Maar uit het advies van de Vlaamse Jeugdraad van 3 mei 2017 blijkt dat geen van de koepels echt in de mogelijkheid is om die clustering te organiseren, laat staan dat jeugdverenigingen zich daar zelf toe kunnen organiseren.

In datzelfde advies vraagt de Vlaamse Jeugdraad ook een zo eenvoudig mogelijke aanvraagprocedure. Als we het aanvraagformulier even bekijken, moeten we ook wel stellen dat dat op zich ook heel uitgebreid is en dat er heel wat gegevens moeten worden aangeleverd. Een jeugdvereniging die in aanmerking komt voor een subsidie, wordt ook gevraagd om haar energieverbruik gedurende tien jaar bij te houden voor de monitoring. Een ander gevolg van het feit dat ze in aanmerking komen voor subsidies, is dat de jeugdverenigingen ook werken zouden moeten gunnen volgens de wetgeving op de overheidsopdrachten. U weet ook, minister, dat dat misschien niet zo moeilijk is als je daarin thuis bent, maar dat dat geen evidente opdracht is als je daar niet thuis in bent.

De Vlaamse Jeugdraad wijst er in zijn advies ook nog op dat heel wat jeugdverenigingen niet echt een beeld hebben van de mogelijke energiebesparingen in hun lokalen. In hoeverre is men zich zelf bewust van het energieverbruik, laat staan van het energiegebouw en waar eventuele besparingen zouden kunnen gebeuren? Een instrument daarvoor is een energieaudit. Als verenigingen de kans zouden krijgen om een energieaudit te laten uitvoeren, dan zou dat zeer richtinggevend, duidend en sensibiliserend kunnen zijn voor die jeugdverenigingen, met

interessante informatie over hoe zij in hun gebouw, specifiek op maat, besparingsmogelijkheden zouden kunnen uitvoeren, met kennis van zaken, waarbij keuzes worden voorgesteld en er met andere woorden wordt vermeden dat er een bepaalde lock-in zou gebeuren, dat de ene keuze voor de andere gebeurt of de ene maatregel de andere zou afbreken.

Daarom heb ik een aantal vragen voor u. Hebt u als minister overleg gepleegd met de jeugdverenigingen bij het uitwerken van dit subsidiereglement? In het advies worden toch enkele pertinente knelpunten naar voren geschoven. Op welke manier is de grens van het minimale energieverbruik van 100.000 kilowattuur bepaald, en waarom? Wat is de achterliggende reden daarvoor en waarom is er geen andere keus op dat vlak? Ik denk dat elke energiebesparing cruciaal is om onze doelstellingen te bereiken.

Is in het geval van een geclusterde aanvraag om tot het energieverbruik van 100.000 kilowattuur te komen, de vereiste 'subsiëring door de Vlaamse overheid' alleen van toepassing op de vereniging die de effectieve aanvraag indient? De Vlaamse Jeugdraad deed dit voorstel in zijn advies van 3 mei 2017. Of moet elke vereniging uit de geclusterde aanvraag aan de vereiste voldoen?

Plant u nog vereenvoudigingen aan de procedure voor de aanvraag van de subsidie? Zo ja, welke? Zo neen, waarom niet? Hoe staat u daar tegenover? Vallen alleen energiebesparende investeringen onder deze FoCI-subsidie (Fonds Culturele Infrastructuur) of kunnen jeugdverenigingen ook een subsidieaanvraag indienen voor de opmaak van een energieaudit, zodat de jeugdverenigingen een zicht krijgen op de mogelijkheden om energie te besparen in hun infrastructuur?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Het overleg met de jeugdverenigingen is wel degelijk uitgebreid gevoerd, in het najaar van 2016 en het voorjaar van 2017. Er zijn overlegmomenten geweest met De Ambrassade, Formaat, Pulse Transitienetwerk en ook de werkgroep van de jeugdverblijven binnen De Ambrassade. Er is ook maximaal rekening gehouden met de adviezen van de Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC), van de Vlaamse Jeugdraad en van de Raad van State.

Hoe zijn we tot die grens gekomen van dat minimale energieverbruik van 100.000 kilowattuur? In 2016 werd een onderzoek uitgevoerd naar het energieverbruik in de sectoren van Cultuur en Jeugd. Het onderzoek werd gedaan door vzw Greentrack in het najaar van 2016. Het voorstel van die grens is gebaseerd op de onderzoeksgegevens van Greentrack en is een weergave van de gemiddelde grootte van energieverbruik van de organisaties binnen Cultuur en Jeugd. Het is dus een gemiddelde, maar er is wel een onderzoek geweest met een bepaalde benchmark. De normering van 100.000 kilowattuur is als maatstaf vooropgesteld voor het onderscheiden van gebouwen met een publiek karakter en ten behoeve van het in kaart kunnen brengen van de bovenlokale werking van een organisatie. De middelen zijn, hoewel ze gelukkig toegenomen zijn, nog altijd beperkt, en de vraag blijft groot.

We zetten middelen doelgericht in voor gebouwen met een publieksfunctie en vanuit de invalshoek bovenlokale werking.

Ik ben dan ook de jeugdverenigingen extra tegemoetgekomen met het creëren van de mogelijkheid van gecoördineerde of geclusterde aanvragen. Kleinere jeugdverenigingen maar met een bovenlokale uitstraling, bijvoorbeeld door het verhuren van lokalen, die niet individueel aan het vereiste energiegebruik komen, kunnen hun gezamenlijke energieverbruik berekenen en alsnog samen gebruiken van subsidiemiddelen.

Centrum voor Jeugdtoerisme vzw (CJT) slaagt er zeer goed in om dat voor de sector van de jeugdverblijven te realiseren. Ook jeugdbewegingen slagen daarin. Vanuit de jeugthuizen blijft op dit ogenblik de respons inderdaad beperkt.

Ik kan opnieuw bevestigen, zoals ik ook heb gedaan in mijn antwoord aan de Jeugdraad, dat het belangrijk is dat er een bovenlokale werking en een publieksfunctie kan worden aangetoond en dat de jeugdorganisatie voldoet aan het toepassingsgebied van artikel 4 van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980, zijnde dat ze onder jeugd-, kunst en cultuurbeleid vallen. Dat betekent niet dat elke individuele organisatie een rechtstreekse subsidiëring moet ontvangen van de Vlaamse overheid. De clustering kan binnen die bovenlokale jeugdwerking zeker gebeuren.

Er staan mogelijk vereenvoudigingen op stapel, en het wijzigingsbesluit wordt geëvalueerd. Zelfs met de voorbereiding met de jeugdsector en het ijkingspunt van Greentrack was het toch een nieuwe werkwijze voor onze administratie en voor de jeugdsector. We zijn van plan om de hele procedure van het besluit en alles wat daarbij hoort, de komende zomer te evalueren en dan mogelijk – maar daar kan ik nog niet op vooruitlopen – bij te sturen.

Vanuit onze doelstelling om doelgericht te werken, bovenlokaal en met een publieksfunctie, zien we toch dat er zeker voldoende dossiers komen om de vrijgekomen middelen nuttig te kunnen besteden. Ik sta zeker open voor verdere suggesties van vereenvoudiging waar mogelijk.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, als ik u goed begrijp, moet de 100.000 kilowattuur niet apart worden bereikt en mag dus worden opgeteld. Men mag dus clusteren. De vraag is dan wie bij machte is om bepaalde clusters te kunnen vormen. Ik ga ervan uit dat iedereen ondersteuning mag bieden om een clustering te organiseren.

Minister, u zegt dat er een bovenlokale werking moet zijn. Klopt het dat lokalen van lokale jeugdverenigingen niet in aanmerking komen voor deze subsidie, ook niet als ze in clustering gaan? Dat is niet voor iedereen duidelijk. Ik begrijp dat u bereid bent de aanvraagprocedure te bekijken en dat u in de zomer de oefening maakt om eventuele vereenvoudigingen door te voeren.

Minister, ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag naar energie-audits. Behoort een energie-audit ook tot de mogelijkheden om er een focussubsidie voor te kunnen krijgen? Dat is heel belangrijk. In een ander initiatief geeft u de mogelijkheid aan cultuur- en jeugdverenigingen om een goedkope energielening te krijgen voor zonnepanelen. Elk initiatief dat energiebesparende maatregelen ondersteunt, juich ik toe. Ik vraag me wel af welke jeugdverenigingen effectief in staat zijn om te investeren in zonnepanelen. Sommige staan sterk en hebben moderne, nieuwe jeugdl lokalen. Maar de kloof tussen de verschillende jeugdverenigingen is bijzonder groot. Het merendeel van de lokalen zijn echt wel oude lokalen, waar isolatie het meest cruciale is. Daar raden we aan om niet te investeren in zonnepanelen zolang zeker het dak nog niet is geïsoleerd. Anders krijg je een lock-insituatie, wat te allen tijden moet worden vermeden. De energie-audit en de begeleiding kunnen daarin een cruciale rol spelen.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, uit het onderzoek van Greentrack Gent werd geconcludeerd dat er mogelijkheden zijn om het aandeel van de CO₂-uitstoot verder te laten zakken door meer te investeren in het bewustzijn van de gebruikers voor energiezuinig verbruik. Ik vraag me af op welke wijze u de jeugdsector kunt motiveren om bewust om te gaan met energiezuinig verbruik.

Kan via een campagne, via een sensibilisering de bewustwording van de jeugdsector worden geactiveerd?

Vaak is het voor de organisatie moeilijk cijfers voor te leggen omdat infrastructuur wordt gedeeld met andere organisaties, of ze zijn maar ten dele eigenaar en er zijn afspraken over het gedeelde verbruik. In hoeverre kan het systematisch bijhouden van de verbruikersgegevens worden opgenomen in de subsidiecriteria? Die praktijk is al van toepassing in de Britse kunstwereld en heeft daar voor een merkbare vermindering van het energieverbruik en een verhoging van het bewustzijn gezorgd. Hoe staat u daartegenover?

Minister Sven Gatz: Ik begin met de energie-audit, want die was van mijn kar gevallen omdat het antwoord op een volgend blad staat. In elk geval is het goed nieuws. Iedereen die aan de algemene en specifieke voorwaarden van het wijzigingsbesluit voldoet, die dus in aanmerking komt in het algemeen, kan een projectaanvraag indienen. De kosten voor een energie-audit worden vernoemd in artikel 2 en kunnen dus zonder meer worden ingebracht, net zoals de kosten van een toegankelijkheidsdoorlichting. Dat kan dus worden meegenomen. Heel de discussie die daaraan vasthangt over zonnepanelen of isolatie, maakt daar onlosmakelijk deel van uit.

U weet dat er recent twee nieuwe subsidielijnen bij zijn gekomen: enerzijds voor energieduurzaamheid in het algemeen en anderzijds voor zonnepanelen. We zeggen helemaal niet dat voor alle jeugdlokale zonnepanelen de beste oplossing zijn, maar voor een aantal kan dat wel zo zijn. Die energieaudit kan bepalen wat precies de beste oplossing is.

We zijn soepel wat betreft de clustering van de bovenlokale werking. Wanneer er nieuwe middelen voor een goede doelstelling worden aangewend, is het best dat die ook op een oordeelkundige manier op het terrein worden ingezet. Dat is soms moeilijker dan eerst wordt gedacht. Er is geen blauwdruk om bijkomende middelen op de meest efficiënte manier te verdelen met als doel de jeugdsector energieduurzamer te maken. We werken dan met ijkpunten van derden. Ik wil dit ook in een bredere context plaatsen. Ik las in de krant iets over een rapport waarin werd aangegeven hoeveel ministers hun energiemiddelen nog niet besteed hadden. Als die zaken met Pasen pas beslist worden, is het niet mogelijk om ze bij het begin van de herfst al te hebben besteed. Dat gebeurt wel tegen het einde van het jaar, het zou erg zijn om ze te laten liggen. We zijn in een verdedigbare en logische beleidsopbouw om die middelen op het terrein in te zetten. In de eerste plaats moet het met een bepaalde snelheid gebeuren. Het moet praktisch genoeg zijn en conform een aantal ijkpunten. Bij concurrentie tussen een dossier dat zeker een bovenlokale werking heeft en een ander dat er misschien één heeft, zullen we voor het eerste kiezen. In de mate dat er middelen beschikbaar zijn, willen we ze ook wel kunnen inzetten, en zal er enige soepelheid worden gehanteerd met betrekking tot die vereiste van geclusterde bovenlokale werking.

Dit soort zaken zullen we in de zomer evalueren, na de eerste doorlooptijd, die volgens mij vrij coherent en succesvol kan worden genoemd. Er zijn zeker nog verbeteringen mogelijk. We proberen van boven naar beneden te werken. De iets grotere organisaties zullen op dit ogenblik dus inderdaad een comparatief voordeel hebben om een dossier te kunnen indienen. Ook voor hen is het noodzakelijk om die energieduurzaamheid te organiseren. Als daar dan het grootste deel van het werk gedaan is, kunnen we zeker de kleinere spelers verder actief ondersteunen. Die zaken zullen worden meegenomen in de evaluatie van dit jaar. In onze opstelling combineren we dus doelgerichtheid en pragmatisme. We hebben zeker geen administratief monster gecreëerd waarbij de middelen niet kunnen worden besteed. Dat zou het ergste zijn en dat is helemaal niet het geval.

Ook de campagne wil ik meenemen in de evaluatie, maar het is al zo dat via de verschillende in het antwoord genoemde koepels die sensibilisering wel degelijk gebeurt. Meer dan vroeger moet daar een centrale campagne bovenop komen. Ik wil dat gerust met de sectoren zelf bekijken. We kunnen bijvoorbeeld vanuit de vaststelling dat de respons bij de jeugthuizen beperkt is, daar een tandje bijsteken.

De vraag met betrekking tot de subsidiecriteria is een goede vraag. Ze zal wellicht meer stroomafwaarts aan bod komen op het ogenblik dat we zicht krijgen op hoeveel middelen er na twee jaar nog nodig zullen zijn om verder te werken. We kunnen dat alvast voorbereiden om te bepalen of dat in mindere of meerdere mate in de subsidiecriteria moet worden opgenomen.

Dan kom ik bij de vraag van mevrouw Rombouts. Ik wil ervoor zorgen dat het doel bereikt wordt, namelijk zoveel mogelijk energieduurzaamheid in jeugdlokalen. Wanneer de subsidiecriteria daar kunnen toe bijdragen, moeten we dat, in overleg met de sector, zeker overwegen. Wanneer de subsidiecriteria veeleer een remmende factor zouden zijn, moeten we daar voorzichtig mee zijn. Het zijn terechte vragen, die van belang zijn in het leerproces dat zich nu voltrekt. Na de zomer lijkt het mij zinvol te kijken welke bijsturing nodig is. Globaal vind ik dat de eerste inzet van deze energieduurzame middelen toch succesvol genoemd mag worden.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik begrijp dat u iets nieuws moet uitbouwen. De vraag is dan waar je moet beginnen als de uitdaging zo groot is. Ik begrijp ook dat u de aanvragen die het meest energie besparen, prioritair behandelt. Met wat het gemakkelijkst gaat, kunnen de grootste sprongen worden gemaakt. Dat passen we ook in andere domeinen toe, zoals bij de vervuilingsgraad van rioleringen bijvoorbeeld.

De nood is zo groot dat we ons efficiënt moeten organiseren om iedereen mee op de kar te krijgen. Honderdduizend KWU ligt dan wel zeer hoog. Het is een gemiddelde, zoals u zegt, er kunnen grotere, maar ook veel kleinere uitschieters in zitten. Dan vraag is me af of het werken met een gemiddelde wel de beste methode is. Op die manier komt de zeer grote groep met een lager verbruik vandaag in de wachtrij te staan, terwijl daar toch ook wel een grote uitdaging ligt.

Minister, de energieaudit is hét instrument om u te begeleiden bij uw blauwdruk voor de administratie. U kunt heel veel zaken opvragen en doen, ook de manier waarop zo'n energiebesparing op de beste manier kan gebeuren. De energieaudit is zeer goed leesbaar en verstaanbaar voor iedereen. Als een aanvraag wordt begeleid door een energieaudit, moet u dus niet meer twijfelen of dat een goede en correcte investering is.

Met betrekking tot vereenvoudiging blijf ik toch een beetje op mijn honger zitten. Ik zou u willen vragen om aan kleinere organisaties meer ondersteuning te bieden en om de deuren daarvoor open te zetten. Er zijn dan meer aanvragers, maar de totale winst van al die organisaties kan of zal dan zeer groot zijn, zeker als je het vergelijkt met de grotere groepen. Een energieaudit kan zeker een goede begeleidende maatregel zijn.

Minister, als er vandaag een bundeling gebeurt van lokale goed gestructureerde dossiers, zodanig dat zij samen aan 100.000 kilowattuur komen en dus een groot energieverbruik hebben waar eventueel een besparing kan gebeuren, komen zij wel degelijk in aanmerking om behandeld te worden. Zo heb ik het begrepen. Mocht dat niet correct zijn, dan hoor ik het nog graag.

Minister, als wij een switch willen realiseren en grote sprongen voorwaarts maken bij de organisatie van gezamenlijke aankopen en clustering, suggereer ik om op

een eenvoudige manier een grote sprong voorwaarts te maken. Ik wil u vragen om dat in de hele organisatie van uw energie-ondersteunende beleid te bekijken en er werk van te maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het Gentse onderzoek inzake opvang van jongeren in de zomervakantie – 1633 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, de stad Gent zal, na een onderzoek van de Artesis Plantijn (AP) Hogeschool in samenwerking met de jeugddienst van Gent, waarbij in totaal 1200 ouders, kinderen en sleutelfiguren werden bevraagd, ook in de laatste week van augustus haar speelpleinwerking openhouden. Dat konden we lezen in De Standaard van 19 maart 2018. Omdat in die laatste week de meeste ouders al opnieuw aan het werk zijn en er nog geen opvang is in de scholen die, logischerwijze, volop bezig zijn met de voorbereiding van het nieuwe schooljaar, heeft men die beslissing genomen. Dat is niet het enige initiatief dat de Arteveldestad wil nemen. Schepen Decruynaere wil middelbare scholen en andere organisaties vragen om in de week na de examens en voor de vakantie ook in een aanbod te voorzien voor jonge tieners.

Naast deze initiatieven zijn er ook heel wat andere interessante zaken naar voren gekomen uit dit onderzoek, waar de stad Gent verder mee aan de slag zal gaan. Misschien is dit onderzoek iets dat ook andere plekken en zelfs de Vlaamse Regering kan inspireren, vandaar mijn volgende informatieve vragen.

De stad Gent heeft zelf geïnvesteerd in een onderzoek om te achterhalen wat de noden zijn op het vlak van opvang van kinderen en jongeren na de schooluren en in de vakantiedagen. Hebt u weet van soortgelijke onderzoeken op andere plaatsen? Zou het niet nuttig zijn om een soortgelijk onderzoek op Vlaams niveau uit te rollen? Zo ja, bent u dat van plan? Waarom eventueel niet? Hoeveel steden en gemeenten in Vlaanderen plannen een speelpleinwerking in de laatste week van augustus? Wat vindt u van het voorstel om de laatste week van de vakantie de speelpleinwerking open te houden om zo de ouders te ontlasten? Is dat iets dat op andere plaatsen ook uitgerold kan worden? Zo ja, kunt u dat als Vlaams minister mee ondersteunen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik heb geen informatie over andere, soortgelijke onderzoeken als dat van de stad Gent. Ik zal proberen met het antwoord op uw volgende vragen daar voor een deel aan tegemoet te komen.

Het in kaart brengen van noden en behoeften van kinderen en jongeren is een taak die het best door de lokale besturen wordt opgenomen, aangezien de noden en behoeften in iedere stad en gemeente verschillend zijn. In iedere Vlaamse gemeente of stad is er zowel tijdens het schooljaar als tijdens de vakanties een sterk aanbod door het jeugdwerk uitgebouwd. Dit aanbod wordt vaak aangevuld met een gemeentelijk aanbod. Daarom is het lokaal bestuur de meest geschikte actor om de noden en behoeften verder te detecteren en juist te analyseren.

Dat wil niet zeggen dat we vanuit Vlaanderen geen tools kunnen aanreiken aan lokale besturen om een analyse te maken. Het voorbije jaar heb ik hierrond twee

initiatieven gelanceerd. Een eerste initiatief is de jeugdmonitor, een digitale bevragingstool die alle lokale besturen kunnen gebruiken om kinderen en jongeren te bevragen over hun buurt, hun vrije tijd en hun hobby's. Minister Homans en ikzelf hebben deze tool, zoals u zich herinnert, samen in september 2017 gelanceerd. De lokale vrijetijdsmonitor, het tweede initiatief, werd op 13 maart 2018 samen met minister Muyters en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) gelanceerd. Met de lokale vrijetijdsmonitor willen we de lokale besturen ondersteunen om een cultuur-, jeugd- en sportbeleid op hun maat uit te bouwen. Tegen het einde van 2018 brengen we daarom alle mogelijke, interessante en bruikbare gegevens over het lokale vrijetijdsbeleid nogmaals samen.

Hoeveel steden en gemeenten in Vlaanderen plannen een speelpleinwerking in de laatste week van augustus? We hebben daarover geen exacte cijfers, maar een aantal dingen kunnen toch een approximatief antwoord geven. Uit de resultaten van de speelpleinenquête die de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS) om de vijf jaar organiseert, kan ik wel een aantal cijfers brengen. De laatste bevraging werd uitgevoerd in 2015. Hieruit blijkt dat de Vlaamse speelpleinen een gemiddelde werking van dertig dagen hebben in de zomer. 93 procent van die speelpleinen heeft een werking in augustus. In juli is dit 98 procent.

Er zijn heel wat speelpleinwerkingen die in de week van 15 augustus stoppen, en dat om volgende redenen. U kent die waarschijnlijk, maar ik wil ze nog even analytisch naar voren brengen. Er is een element van infrastructuur. Veel speelpleinen vinden plaats in scholen en na 15 augustus wordt het nieuwe schooljaar voorbereid en beginnen de leerkrachten hun klassen opnieuw in te richten. Er is ook een logistiek gegeven. Een werking die de hele zomer kinderen en jongeren plezierige en gevarieerde activiteiten aanbiedt, beschikt over heel wat materiaal. Het vraagt dan ook tijd om dit materiaal te verhuizen, de locatie op te kuisen en dergelijke meer. Er is een financieel aspect. Particuliere speelpleinen ontvangen meestal een budget voor een werking van een beperkt aantal weken. Er is een inhoudelijk gegeven. Vaak werkt een speelplein met een grote groep vrijwillige animatoren. Op het einde wordt er dan ook tijd vrijgemaakt om de animatoren te danken, een evaluatie te maken en voorbereidingen te treffen voor wat er verder nog allemaal komt. Vaak wordt er op het einde van de vakantie ook in een teambuildingsmoment voorzien voor de animatorenploeg, iets wat de VDS trouwens actief stimuleert.

De VDS geeft ook aan dat de nood van ouders aan opvang tijdens die laatste weken vaak wordt ingevuld met losse daguitstappen, kampen en dies meer, die door het lokaal bestuur worden georganiseerd en al dan niet door speelpleinvrijwilligers worden begeleid. Er zijn dus heel wat plekken waar er de laatste twee weken van augustus op een of andere manier toch nog een vervolg gegeven wordt op het reguliere speelplein.

Ik wil hier toch even benadrukken dat de speelpleinwerking een heel sterk merk is voor het jeugdwerk in Vlaanderen. U hebt in uw vraag trouwens ook niet het tegendeel beweerd. Het speelpleinwerk is er om te spelen, te experimenteren en om als kind of jongere aan een bepaalde zelfontplooiing te kunnen doen. Duizenden vrijwilligers maken het iedere vakantie waar dat kinderen en jongeren die kans krijgen. Ik wens te benadrukken dat het speelpleinwerk niet als eerste functie heeft om de ouders te ontlasten. Ik ben zelf ook ouder. Ik begrijp dus het perspectief, maar ik wil het niet alleen nuanceren maar ook herijken.

Het speelpleinwerk is zich wel bewust van de partnerrol die het binnen het opvangaanbod opneemt. Ik verwijs hierbij naar het onderzoek 'Speelpleinwerkingen in Vlaanderen en Brussel', dat in 2015 in opdracht van mijn departement werd uitgevoerd door Kind & Samenleving. Daarin werden ook aanbevelingen over die opvangrol geformuleerd aan de verschillende partners binnen dit verhaal: de speelpleinwerkingen, de organisatoren, de lokale besturen, de koepels en de Vlaamse overheid.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, dank u wel voor uw antwoorden, zowel de approximatieve als de andere. Ik ben het volledig met u eens: de speelpleinwerkingen in Vlaanderen doen ongelooflijk goed werk. Iedereen die actief is in het middenveld of in de jeugdsector weet dat. Iedereen die in de zomer in een stad of gemeente rondloopt, ziet het werk dat ze doen. Daarin volg ik u volledig, dat wil ik zeker nog eens onderstrepen. Iedereen weet natuurlijk ook – en u beter dan ik omdat u zelf ouder bent, in de beide definities – dat de laatste week voor de school begint, een enorm intense periode is voor de jongeren die in de speelpleinwerking hebben gestaan. Het is dan ook nodig dat zij hun werking afsluiten, dat ze op een bepaalde manier terugkijken naar wat ze hebben gedaan en dat hun werk wordt gevalideerd met een erkenningsmoment en alles wat daarbij hoort. Voor de ouders blijkt dat een moeilijke zaak en is er een zeker vacuüm dat moet worden opgevuld.

Ik ben geïnteresseerd in uw antwoord dat heel wat lokale besturen in die laatste week een extra aanbod hebben van daguitstappen en misschien kleine kampen. Ik vraag me af of ook daar cijfers over zijn. Hoeveel lokale besturen doen dat? Wat is het aanbod daarvan? In hoeverre wordt dat gelinkt aan en is er overeenstemming, overlap of samenwerking met de speelpleinwerking om te zien dat ze elkaar tegemoet komen?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, ik heb niet onmiddellijk een bijkomende vraag. Het is wel zo dat het uitwerken en het verloop van de speelpleinwerking echt een lokaal gebeuren is. Het is de verantwoordelijkheid van het lokaal bestuur om dat te organiseren. Ik denk dat de nood in de stad Gent anders is dan bijvoorbeeld in een plattelandsgemeente.

Ik wil er nog aan toevoegen dat de laatste week van juni en begin juli heel wat jonge gasten van de leiding die op de hogeschool of de universiteit zitten, nog in de examens zitten. Hetzelfde geldt eind augustus als ze een tweede zit hebben. Dan is het soms moeilijk om de permanentie te garanderen. Ik vraag daar een beetje begrip voor.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Omdat het me zelf ook interesseert, wil ik een meer gericht zicht krijgen op wat het globaal aanbod in de verschillende gemeenten en steden is tijdens de laatste twee weken van augustus, dat dan losstaat van of een vervolg is op de speelpleinwerking. We zullen die cijfers zo goed en zo kwaad als het kan, opvragen omdat het een stukje met de monitoring te maken heeft. Ik zal u die bezorgen.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, dank u wel. Ik ben tevreden met uw antwoord. Ik ben het ook eens met collega Van Eetvelde. De situatie is per lokaal bestuur of gemeente anders. Er is wel eenzelfde vraag van speelpleinwerkingen om hun werk goed te kunnen doen en van ouders om een zo goed mogelijk aanbod te krijgen. Heel veel lokale besturen leveren daar ontzettend mooi werk in, net zoals de mensen van de speelpleinwerkingen, maar ik denk dat we vanuit het Vlaamse niveau altijd moeten proberen om het overzicht te houden, en daar waar we kunnen helpen en bijsturen om een zo voldoende mogelijk aanbod te hebben, onze rol daarin op te nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het onderzoek van KeKi naar het versterken van kinderrechteneducatie in het jeugdwerk – 1658 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp-a): Het Kenniscentrum Kinderrechten (KeKi) heeft een advies opgemaakt over kinderrechteneducatie in de jeugdsector, op vraag van de afdeling Jeugd. De centrale vraag in het onderzoek is wat er in de praktijk van het niet-formele leren nodig is om kinderrechteneducatie sterker te maken. Men kijkt dan naar het expliciteren van bestaande praktijken, hoe die vandaag al beantwoorden aan de theoretische kaders rond kinderrechteneducatie en de mensen op het terrein aanmoedigen en versterken om werk te maken van kinderrechteneducatie in het jeugdwerk.

Op die manier wil men het burgerschap bij kinderen en jongeren vergroten.

KeKi formuleert ook een aantal aanbevelingen. Zo stelt men dat de overheid zo goed mogelijk het werken met kwetsbare groepen en de participatie ervan moet faciliteren, met het oog op maatwerk. Men moet kritisch staan ten opzichte van mogelijke drempels. KeKi merkt op dat dit reeds terug te vinden is in het masterplan Diversiteit in het jeugdwerk. Daarnaast wil men een zo groot mogelijk bereik van kansengroepen opbouwen. Belangrijk daarbij is een duurzaam netwerk in de doelgroep. Dat laatste gaat echter niet vanzelf. Daarom vragen zij enige soepelheid vanuit het beleid en vragen zij dat de overheid zich niet al te eisend op te stellen met betrekking tot output, efficiëntie en effectiviteit. Ze geloven dat de return op lange termijn wel zichtbaar zal worden. Uit het advies blijkt 'tijd' een belangrijke, zo niet de belangrijkste succesfactor. De overheid moet ook een rol spelen in het faciliteren van participatie bij het ontwerpen en voeren van beleid en ook de eigen definities van participatie steeds kritisch evalueren.

Het tweede deel van het onderzoek is eerder verbredend en draagvlakversterkend. Men onderzocht er welke methoden hiervoor zouden kunnen werken. Specifiek gaan ze in op het gebruik van een charter, een label of andere tools. Uit dit deel van het onderzoek blijkt een charter evidenter voor het jeugdwerk, dan een label wanneer het over het implementeren van kinderrechtenbeleid gaat. Maar ook een charter ligt moeilijk. Men vreest dat het een dode letter blijft en te veel top-down werkt.

Een label wordt dan weer unaniem beschouwd als gevaarlijk. Gevaarlijk, omdat het beleid vaak ook de subsidies neigt te koppelen aan een label. Het versterkt bovendien organisaties die al goed bezig zijn, wat de concurrentie enkel maar vergroot. Een derde mogelijkheid is het gebruik van reflectietools. Over dit laatste is men vrij positief. Ze leggen de nadruk op vormingen en vinden het betrekken van kinderrechteneducatie in het jaarverslag een positief gegeven.

Welk gevolg koppelt u aan het advies van KeKi? Welke aanbevelingen zult u opvolgen? Welke initiatieven plant hij hiervoor? Zijn er plannen voor een charter, label of reflectietools binnen de jeugdsector? Hoe denkt u hierover?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Het departement Cultuur, Jeugd en Media heeft de eerste resultaten van de studie van het Kenniscentrum Kinderrechten meteen voorgelegd op een studienamiddag over Kinderrechteneducatie in het Jeugdwerk, dit op 20 november 2017 naar aanleiding van de verjaardag van het Verdrag inzake de

Rechten van het Kind. Tumult en Stampmedia in het bijzonder, twee van de organisaties die KeKi heeft doorgelicht vanuit het kinderrechtenperspectief, brachten hun praktijkverhaal. Vervolgens gaf KeKi een toelichting bij de studie, de aanbevelingen en vragen die waren komen bovendrijven. De Ambassade, het Kinderrechtencommissariaat, Uit de Marge en het afdelingshoofd van de afdeling Jeugd reflecteerden hierop in een panelgesprek. Met de aanwezigen ging men ook in debat over de meerwaarde van het gebruiken van de kinderrechtentaal.

Ook op de studiedag van 20 november werd over dit onderwerp gediscussieerd. De doelstelling waar zowel kinderrechtenactoren als jeugdwerk gezamenlijk aan werken, is het versterken van de maatschappelijke positie van kinderen en jongeren. Dat dit wordt gerealiseerd, moet centraal blijven staan. Voor sommige organisaties zijn kinderrechten daarbij noodzakelijk, voor andere niet.

Verder heeft het nieuwe Masterplan Diversiteit in het Jeugdwerk een kinderrechtengrondslag. Non-discriminatie is een van de leidende principes in het kinderrechtenverdrag. Het VN-Comité voor de Rechten van het Kind heeft ons land in 2010 aanbevolen om het recht van alle kinderen op rust en ontspanning te verzekeren, in het bijzonder voor kinderen in opvangcentra, kinderen met een handicap, gehospitaliseerde kinderen, kinderen onder psychiatrische begeleiding en kinderen uit armere gezinnen.

Het Comité vroeg ook naar een uitgebreide strategie ter bestrijding van discriminerende maatschappelijke houdingen, in het bijzonder tegenover kinderen die in armoede leven, kinderen met een handicap en kinderen van buitenlandse herkomst. Dat is exact wat we voor ogen hebben met het masterplan Diversiteit in/en het jeugdwerk. Het werken met en de participatie van kwetsbare doelgroepen, is het speerpunt van het masterplan Diversiteit.

Ook verwijs ik graag naar het netwerk beleidsparticipatie dat vorig jaar werd opgestart. Het verzamelt tools en concrete voorbeelden voor/over participatie, kritisch denken en burgerschap. We volgen dus verschillende sporen om de kinderrechten zoveel mogelijk in de praktijk gerealiseerd te zien.

U weet dat de begrotingscontrole toegelaten heeft dat we aan de doelstellingen van het masterplan Diversiteit voort werken. Die moeten niet alleen financieel worden vertaald, doch zullen in belangrijke mate financieel worden ondersteund de komende maanden met nieuwe projectwerkingen.

Ik wil eerst en vooral bevestigen wat KeKi ook al stelde, namelijk dat er in het jeugdwerk al heel veel gebeurt dat als kinderrechteneducatie kan worden beschouwd. Het gaat dan over toegankelijkheid, integratie, emancipatie, empowerment, ervaringsgericht leren, participatief werken, maar ook over inhoudelijke thema's die aan bod komen: conflicthantering, duurzaamheid, integriteit, vluchtelingen...

Dit was ook de conclusie van de studienamiddag van 20 november. De gehanteerde jeugdwerkwaarden – denk aan verbondenheid, gelijkwaardigheid, kritisch denken, normaliseren van diversiteit – sluiten nauw aan bij het kinderrechtenverdrag. Ik wil in eerste instantie deze sterktes alle kansen geven en de bestaande praktijken verder versterken. Maar het klopt dat de kinderrechteneducatie nog kan versterkt worden.

Ik ben mij ervan bewust dat er incentives nodig blijven om de dialoog en het burgerschap in het jeugdwerk te bevorderen. Het decreet van 20 januari 2012 op het vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid biedt jeugdorganisaties daartoe al heel wat mogelijkheden. Met name geven de beoordelingscriteria voor de beleidsplannen ruimte aan verenigingen om op maat te werken van maatschappelijk kwetsbare groepen. Zo dagen de criteria bereik, gelijkekansenbeleid en stedelijkheid die gelden voor de beoordeling van de beleidsnota's, de verenigingen

nu al uit om hun specifieke initiatieven ten aanzien van deze doelgroep een plaats te geven in hun gesubsidieerde werking.

In het kader van de jaarlijkse rapportage kunnen verenigingen melding maken van acties die betrekking hebben op 'het onderschrijven en uitdragen van de rechten van het kind', een beoordelingscriterium bij de beleidsnota's. Bij alle verenigingen een extra indicator of een bijkomend rapporteringsdeel toevoegen, lijkt me een minder goed idee. U herinnert zich nog van een antwoord in de commissie Jeugd dat de beleidsnota's voor de meest recente ronde toch wel verder gingen in de richting van mijn huidig antwoord. We zien daar een gunstige evolutie.

Ik geloof sterk in de integratie van het kinderrechtenbeleid en het jeugdbeleid. Het gemeenschappelijk doel moet zijn om de positie van kinderen en jongeren in de samenleving te versterken. Het jeugdwerk kan hiertoe bijdragen. Een jeugdwerkstrategie is zo een van de vele strategieën die naar dit doel leiden.

Ik ben blij verrast te horen dat de jeugdsector onder coördinatie van De Ambassade ter voorbereiding van het grote congres #Jeugdwerkwerkt zijn nieuwe visie op het jeugdwerk van de toekomst heeft geënt op het Kinderrechtenverdrag. Het Kinderrechtenverdrag kan hierbij een kader bieden voor de aanpak van incidentele schendingen die helaas ook in het jeugdwerk nog voorkomen. Het kan een instrument worden voor zelfreflectie.

Ik vind het zinvol om incentives te blijven geven. We gaan de beleidsplannen binnen ons reguliere jeugdwerk en het masterplan Diversiteit intensifiëren en verder uitrollen. Het jeugd- en kinderrechtenbeleid gaat uit van een respect voor de rechten van kinderen en jongeren doorheen alles. Of daar een specifiek instrument voor moet worden ontwikkeld, weet ik niet. De meerwaarde van een charter kan inderdaad worden betwifteld, want dat is veel te vrijblijvend. Een label schrikt blijkbaar af omdat men vreest dat het zou kunnen worden gelinkt aan de subsidiëring. We hebben nochtans het label voor kindvriendelijke steden en gemeenten dat steden en gemeenten motiveert om met kinderrechten aan de slag te gaan. Dat is een goede piste. Op 17 juni zullen de volgende labels worden uitgereikt.

Of een reflectietool of een andere piste meer aan de nood beantwoordt, wil ik met de sector bekijken en zal alvast meer dan duidelijk aan bod komen op het congres #Jeugdwerkwerkt van de Ambassade op 12 juni. Ik kijk daar samen met u naar uit, om dan de volgende stappen te kunnen zetten, gekoppeld aan de twee voornaamste sporen die ik hier al noemde. Dat zijn de beleidsplannen in het reguliere jeugdwerk, want we moeten zoveel mogelijk kinderen-rechten verankeren in de reguliere jeugdwerking; en de bijkomende initiatieven die we met het masterplan diversiteit nog gaan nemen.

Tine Soens (sp-a): Dank u voor uw uitvoerig antwoord, minister. Vandaag worden er inderdaad al verschillende sporen bewandeld om kinderrechten en kinderrechteneducatie in het jeugdwerk te verbeteren. Het wordt niet altijd als dusdanig bestempeld, maar in de praktijk is het dat natuurlijk wel.

U hebt verwezen naar het congres #Jeugdwerkwerkt dat geënt is op het Kinderrechtenverdrag. Dat is zeer positief. Ook de reflectietools zullen daar aan bod komen. Ik veronderstel dat de meeste commissieleden daar aanwezig zullen zijn. We kunnen de discussie samen met het jeugdwerk daar verder zetten over wat er nu precies kan gebeuren om die kinderrechten in het jeugdsector nog meer aanbod te laten komen dan vandaag.

Uit onderzoek blijkt ook dat de integratie van kinderrechten en het jeugdbeleid vandaag nog niet afgerond of voltooid is. En als we een verdere integratie willen, zal de overheid concrete acties en investeringen moeten starten. Ze vragen ook

dat de Vlaamse overheid haar visie en ambitie met betrekking tot kinderrechteneducatie meer zou expliciteren.

Ik heb onlangs nog een schriftelijke vraag aan u en aan minister Crevits gesteld over de kinderrechtscholen en de mogelijke koppeling met het label van kindvriendelijke steden en gemeenten. Minister Crevits keek een beetje naar u als verantwoordelijke minister voor kinderrechten en u ziet minister Crevits als verantwoordelijke voor de scholen. In hoeverre wordt er vandaag over nagedacht om bijvoorbeeld kinderrechtscholen, een specifiek project van Plan België dat al een aantal zeer goede resultaten heeft neergezet, op te nemen in het label van kindvriendelijke steden en gemeenten?

De voorzitter: De heer Van de Wauwer

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dank u voor uw vraag, collega's Soens.

Minister, CD&V wil erover waken dat het jeugdwerk niet wordt 'geïncumentaliiseerd'. We mogen binnen de beschouwingen over kinderrechten niet vergeten dat jeugdwerk op zich al een basisrecht is voor kinderen en jongeren. Ik ben blij te vernemen dat u ook geen voorstander bent van, of toch uw twijfels uit over, de invoering van een charter of een label. De jeugdsector zelf is daar evenmin grote vragende partij voor, integendeel. U wilt vooral in samenspraak met de sector bekijken of reflectietools een handige methodiek kunnen zijn.

U hebt verwezen naar het label van de kindvriendelijke steden en gemeenten. Daarnaast heeft De Ambrassade een eigen Trusty-label. Ik denk dat niemand in de jeugdsector zit te wachten op een extra label rond kinderrechteneducatie.

We kijken uit naar het congres dat eraan komt. We kijken uit naar de mogelijke plannen voor reflectietools, methodieken, vormingen enzovoort.

Minister Sven Gatz: Laten we het congres inderdaad even afwachten, niet om tijd te kopen, maar omdat het model waarop we ons jeugdbeleid baseren er een is van overleg en dialoog. Het expliciteren van de visie rond kinderrechten is een terechte vraag aan het kenniscentrum. Ik wil graag met de jeugdsector bekijken welke pistes de beste zijn. We denken aan een vorm van een reflectietool. Ik ben zeker bereid om daar concreter mee aan de slag te gaan.

Ik wil rekening houden met de laatste opmerking. Misschien moeten we vermijden om een bijkomend spoor te ontwikkelen, daar waar iedereen aanvoelt – en dat is de sterkte en de zwakte van kinderrechten tegelijk – dat het eigenlijk moet worden geïntegreerd in de bestaande sporen. Het is niet iets wat we alleen moeten nastreven, maar als we een goed en divers jeugdwerk hebben, dan hebben we in principe ook een jeugdwerk waar de kinderrechten centraal staan. Ik wil dat evenwicht bewaren. Kan er een nieuw instrument worden ontwikkeld om die doelstelling nog wat beter te bereiken? Ja. We moeten dat binnen de bestaande sporen voldoende opnemen.

Wat betreft de kinderrechtscholen wil ik op uw instigatie, mevrouw Soens, wat actiever contact opnemen met minister Crevits om te kijken hoe we dat zouden kunnen doen.

De suggestie die u noemt in verband met het label 'kindvriendelijke stad en/of gemeente' lijkt me wel nuttig. Dat is soms het voorrecht van parlementsleden, dat men ministers interessante, goede vragen kan stellen, eerst schriftelijk en dan mondeling, en dat wij dan zeggen: we zullen toch beter nog eens samen gaan zitten en kijken wat we kunnen doen. Onze kabinetten zullen contact hebben met elkaar en zien hoe we daar een volgende stap in kunnen zetten.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Ik ben blij met uw laatste, positieve woorden, om te bekijken of het toch niet mogelijk is om kinderrechtscholen meer te koppelen met het label dat vandaag al bestaat rond kindvriendelijke steden en gemeenten. Ik zal sowieso opvolgen wat daar dan uit komt.

Het is inderdaad een goede formule – we zien dat bijna altijd als het over jeugdbeleid gaat – om dat in goed overleg en in een goede dialoog te doen met de jeugdsector. Ook het onderzoek van KeKi zelf is uiteraard in dialoog met de jeugdsector gebeurd. De adviezen die daaruit zijn gekomen, zijn ook op basis van de vragen vanuit de jeugdsector zelf.

Ik ben uiteraard gevoelig voor het argument dat we de jeugdsector en het jeugdwerk niet mogen instrumentaliseren, vandaar ook mijn eerste opmerking dat er vandaag al heel veel gebeurt rond kinderrechten en kinderrechteneducatie. Het wordt vandaag niet altijd zo benoemd. Maar als er vraag is om daar nog meer op in te zetten dan vandaag al gebeurt, in goed overleg met de jeugdsector, dan denk ik dat we daar sowieso naar moeten kunnen kijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de terugkeer van Belgische kinderen uit conflictzones – 1742 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, elke overheid heeft een set aan belangrijke taken en opdrachten die ze moet vervullen. Een van de belangrijkste taken en opdrachten is misschien wel proberen de veiligheid van al haar burgers te garanderen. Dat is misschien wel de absolute prioriteit: erover waken dat zij die gevaarlijk zijn voor een samenleving, dat zij die andere mensen, andere burgers, pijn kunnen doen en kunnen kwetsen, uit de maatschappij worden gehaald en dat de maatschappij daartegen beschermd wordt. Een minstens even belangrijke taak van die overheid is erover waken dat de rechten van elke burger worden beschermd, en meer specifiek die van de meest kwetsbare burgers. Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn, collega's, dat misschien wel de meest kwetsbare burgers in onze samenleving onze kinderen zijn.

Vandaag zijn er heel wat Belgische burgers – volgens de cijfers van het Orgaan voor de Coördinatie en de Analyse van de Dreiging (OCAD) gaat het om 145 minderjarigen – die in buitenlandse conflictgebieden zitten. Het gaat nu meer specifiek over Syrië en Irak. Er zijn 145 Belgische kinderen die op dit moment in conflictgebieden verblijven, en drie vierde van die kinderen zijn jonger dan 6 jaar. Het zijn Belgische burgers, dus ook Vlaamse burgers. Er zijn heel wat verhalen van in de media gekomen. Het waren mensen uit Vlaanderen. Die ouders spraken over hun kinderen die op dit moment in conflictgebieden zitten. Het is heel belangrijk om te onderstrepen dat, wat ouders ook hebben gedaan, welke waanzin zij ook hebben uitgevoerd, de kinderen daar nooit voor gestraft mogen worden. Ik denk dat we het daar ook allemaal over eens zijn.

Na de hele heisa in de media is er een debat ontstaan over hoe we die kinderen kunnen helpen om hun rechten te beschermen en te vrijwaren en hoe we ze eventueel kunnen terughalen naar Vlaanderen, naar België. Want maak u geen illusies: op dit moment worden hun rechten geschonden. Het recht op onderwijs,

het recht op zorg, het recht op een veilige omgeving, wordt op dit moment voor al die Belgische en Vlaamse kinderen geschonden. Het is daarom ook dat onder andere de kinderrechtencommissaris de oproep heeft ondersteund om op een actieve en proactieve manier die kinderen terug te gaan halen en hier naar België te brengen. De kinderrechtencommissaris zegt dat er op dit moment te weinig wordt gedaan. Er is een soort terugkeerrecht voor kinderen tot en met 10 jaar. Voor kinderen ouderen dan 10 jaar wordt case per case gekeken wat er voor hen kan worden gedaan. Dat vindt hij te weinig, en hij trouwens niet alleen, ook zijn Nederlandse collega en heel wat andere kinderrechtencommissarissen uit andere Europese landen. Zijn vraag is heel specifiek: werk samen met organisaties als UNICEF en het Rode Kruis, die expertise hebben in het identificeren van die kinderen, om ze terug te halen naar hier en ze hun rechten te kunnen geven en die te garanderen. Dat is wat we Belgische en Vlaamse kinderen verschuldigd zijn.

Daarom heb ik ook enkele bijkomende informatieve vragen voor u, minister. Op dit moment zit je met een enorme spanning en een moeilijk politiek debat over de vraag: 'Wat doen we?' De Belgische overheid heeft gezegd: we doen ons best, we doen het maximum dat we kunnen. De Nederlandse overheid heeft dat trouwens ook gezegd. Maar daar zijn de kinderrechtencommissaris en heel wat mid-denveldexperten en jeugdexperten het absoluut niet mee eens, net als ik, omdat ik denk dat we die kinderen nog beter en nog meer zouden moeten helpen. Dat is ook een absolute prioriteit voor ons, als politici.

U hebt, als Vlaams minister van Jeugd, natuurlijk ook een verantwoordelijkheid voor al die Vlaamse jongeren en kinderen die op dit moment in die conflictgebieden zitten. Ik weet dat dat voor een stuk federale materie is, maar ook u hebt daar natuurlijk een rol in te spelen. Daar zult u het ongetwijfeld met mij over eens zijn. Hoe staat u tegenover het spanningsveld tussen enerzijds het recht op bescherming van deze kinderen en anderzijds de mogelijke veiligheidsrisico's die zij zouden vormen voor onze maatschappij? Worden er volgens u voldoende inspanningen gedaan, zoals de Belgische regering zegt, om kinderen uit deze gebieden op een veilige en laagdrempelige manier te repatriëren, of niet, zoals de kinderrechtencommissaris aanhaalt? Welke verdere inspanningen zult u als minister van Jeugd ondernemen om herstel en herintegratie van deze kinderen in onze samenleving te bevorderen, met oog voor zowel hun veiligheid als de onze? Want vergis u niet, collega's – en ook de kinderrechtencommissaris heeft het aangehaald: we zijn op dit moment als Vlaanderen klaar om die kinderen op te vangen, we moeten gewoon die stap durven te zetten. Dus waar wachten we nog op?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Op uw eerste, algemene vraag kan ik het volgende antwoorden. Als Vlaams minister, bevoegd voor de coördinatie van de rechten van het kind, vind ik het van primordiaal belang dat wanneer de positie van kinderen in het geding is, vertrokken wordt vanuit de bepalingen en beginselen van het Kinderrechtenverdrag. Kinderen zijn op de eerste plaats kinderen, ongeacht waar ze verblijven of welk statuut ze ook hebben. Het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind werd op 20 november 1989 goedgekeurd door de algemene vergadering van de Verenigde Naties en werd aldus de universeel geldende mensenrechtenstandaard voor kinderen. Vlaanderen keurde dat verdrag al goed bij decreet van 15 mei 1991. Ook de andere Belgische overheden volgden snel, waardoor ons land kon overgaan tot ratificatie op 15 januari 1992 en het verdrag daardoor ook in werking getreden is. Vervolgens werd het verdrag nog aangevuld door drie protocollen, waaronder recentelijk het klachtenprotocol, dat in ons land ook al van kracht is.

Ik wil nog even de vier grote beginselen van het verdrag in herinnering brengen: non-discriminatie – artikel 2 –, het belang van het kind – artikel 3 –, het recht op leven, overleven en ontwikkeling – artikel 6 – en het recht om gehoord te worden –

artikel 12. Met name het tweede beginsel is heel interessant, waar het gaat over de afweging van verschillende rechten. Hier ontstaat, op het eerste gezicht althans, een spanningsveld tussen enerzijds het recht van kinderen, dus ook van deze kinderen, op bescherming, maar ook bijvoorbeeld om gehoord te worden, en anderzijds het recht en de plicht van de staat om de veiligheid te waarborgen.

Overeenkomstig artikel 3, lid 1, van het Kinderrechtenverdrag vormen bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of die worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, de belangen van het kind een eerste overweging.

Op 29 mei 2013 heeft het VN-Comité voor de Rechten van het Kind een Algemene Commentaar uitgevaardigd ter verheldering van die bepaling. Het VN-Comité voor de Rechten van het Kind formuleert inderdaad geregeld 'algemene commentaren' over een specifiek onderwerp. Die algemene commentaren zijn gezaghebbende interpretaties van het Kinderrechtenverdrag. Ze moeten de implementatie van het verdrag en zijn facultatieve protocollen bevorderen en de lidstaten dus helpen in het nakomen van de rapportageverplichtingen.

Volgens de algemene commentaar moeten, om te kunnen beslissen wat het belang van het kind inhoudt, twee stappen worden gevolgd. Ten eerste: de belangenbeoordeling, of in het Engels de 'best interests assessment'. Dat is het evalueren en afwegen van alle elementen die nodig zijn om een beslissing te nemen in een bepaalde situatie voor een specifiek individueel kind of groep van kinderen. Ten tweede: de belangenbepaling of 'best interests determination'. Dat kan worden uitgelegd als het formele proces met strikte procedurele waarborgen om het bepalen van het belang van het kind op basis van de belangenbeoordeling mogelijk te maken.

Publieke instellingen en organisaties die beslissingen of maatregelen nemen over kinderen, wordt aanbevolen het belang van het kind te beoordelen volgens het door de algemene commentaar uitgewerkte kader. Het uiteindelijke doel van het belang van het kind is tweeledig. Enerzijds verzekert dit het kind het volledige en effectieve genot van zijn rechten, zoals vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag en de facultatieve protocollen. Anderzijds moet dit bijdragen tot de volledige ontwikkeling van het kind. In dezen kan ik de lectuur aanbevelen van het beleidsadvies dat het Kenniscentrum Kinderrechten enkele maanden geleden heeft uitgebracht over het belang van het kind, ook op vraag van mijn administratie.

Dan de moeilijke vraag: worden er volgens mij voldoende inspanningen gedaan om kinderen uit deze gebieden te repatriëren? Zoals uiteengezet in antwoord op uw eerste vraag, moeten kinderen op basis van het Kinderrechtenverdrag in de eerste plaats als kinderen worden behandeld en moet het belang van het kind bij beslissingen die hen betreffen, steeds een eerste overweging zijn.

Anderzijds – dat weet u ook, u hebt het terzijde aangegeven in uw vraag – is de vraag of kinderen kunnen en moeten worden gerepatriëerd wel degelijk de bevoegdheid van de Federale Regering. Op dit ogenblik is dat geen vanzelfsprekende zaak.

Wel kan ik u van onze zijde verwijzen naar het actieplan ter preventie van geweldadige radicalisering en polarisering, dat wordt opgevolgd door een Vlaams overlegplatform en dat wordt gecoördineerd door minister Homans. In dat overlegplatform gaan we met het federale niveau in gesprek over de Vlaamse bevoegdheden. Er zijn dus wel degelijk brugfuncties geïnstalleerd. Ook ons departement is daarin vertegenwoordigd. Het is de bedoeling dat we vanuit ons departement in het overlegplatform, zowel Vlaams als ten aanzien van de gesprekken met de federale collega's, wel degelijk het advies van de kinderrechtencommissaris willen bespreken. Meer kan ik u op dit ogenblik niet beloven. Ik wil het actief op tafel leggen, maar

zeggen dat dit, los van het belang van het kind – waar we het allemaal over eens zijn –, een eenvoudige zaak is, zou de waarheid geweld aandoen.

Welke verdere inspanningen kunnen we daarna nog ondernemen? De Vlaamse kinderrechtencommissaris legt, terecht, de nadruk op het belang van herstel en herintegratie van de kinderen uit de conflictzones. Dat gaat over artikel 39 van het Kinderrechtenverdrag. Als minister van Jeugd heb ik in dat kader ook een belangrijke verantwoordelijkheid en ik probeer die ook op te nemen. Hierbij verwijs ik naar de projecten positieve identiteitsontwikkeling, naar de projecten bruggenbouwers en straatburgerschap.

Rechtstreeks en onrechtstreeks moet ik ook verwijzen naar minister Vandeuren, want onze werkingen zijn natuurlijk volledig open voor het normale vrijetijdsgegeven voor kinderen. Wanneer er bepaalde trauma's zijn – die kunnen er zeker zijn, helaas bij het merendeel van de kinderen door wat ze allemaal hebben meegemaakt –, moeten we ervoor zorgen dat de gepaste hulpverlening kan worden gegeven. We proberen zoveel mogelijk de nodige samenwerking op het getouw te zetten.

Naast de bestaande elementen die u al kent, is het de bedoeling, in verband met herstel en herintegratie voor de kinderen specifiek, maar voor de kinderen die in Vlaanderen leven en spelen in het algemeen, op het masterplan Diversiteit, waarin al sterke inhoudelijke fundamenteën zijn gelegd, met bijkomende middelen in te zetten. Eventueel kunnen we ook nog verdere acties ontwikkelen in verband met de problematiek die u in uw vraag om uitleg aanhaalt.

Ziedaar mijn antwoord op een terechte, maar zeer moeilijke vraag.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Ik ben het met u eens dat het een moeilijke vraag of een moeilijke situatie is. Het is mijn overtuiging dat het basisantwoord wel heel simpel is: Belgische, Vlaamse kinderen die op dit moment daar verblijven, moeten we terughalen, moeten we beschermen tegen die gruweldaden, en moeten we terug naar hier halen.

U bent terecht begonnen met te verwijzen naar de verdragen die allemaal ondertekend en geratificeerd zijn geweest, maar ik vrees dat de praktijk maar al te vaak leert dat de kloof tussen wat er op papier staat in de verdragen enerzijds, en de praktijk en de dagelijkse realiteit anderzijds, wel heel groot is. Allerlei mensenrechtenorganisaties trekken op dit moment aan de alarmbel over de situatie in Irak en Syrië, waar mensen die waren gelieerd aan het IS-kalifaat, op dit moment verblijven.

Collega's, maak u geen illusies, mensen die misdaden hebben gepleegd, moeten daarvoor worden gestraft. Mensen die gruweldaden hebben gepleegd, moeten daarvoor hard worden gestraft. Maar op geen enkele manier mogen we er enige genoegdoening in nemen dat zij die we willen straffen omdat ze onze veiligheid op het spel hebben gezet, omdat ze mensen pijn hebben gedaan, op hetzelfde niveau en op dezelfde manier worden behandeld als de daden die ze hebben verricht.

Op dit moment is daar sprake van menselijke uitbuiting, prostitutie enzovoort. Dan is het onaanvaardbaar voor elke Belgische, Vlaamse politicus dat onze kinderen daar op dit moment verblijven. Minister, uw antwoord stelt mij wel een beetje teleur omdat u zegt dat u wat de kindercommissaris heeft gezegd, zeker zult bespreken, maar dat u daar op dit ogenblik niet meer over kunt zeggen. Dat is heel eerlijk van u, maar het is wel een beetje teleurstellend.

Op dit moment hebben hij en al zijn Europese collega's gelijk dat de situatie zo nijpend is dat we niet te lang kunnen aarzelen. Hoe langer we daarmee wachten,

hoe meer problemen we daar veroorzaken in plaats van ze op te lossen. Een krantenartikel werd heel terecht aangehaald: de kinderen zijn niet het probleem, de kinderen hebben een probleem. Het is aan ons, en aan ons als enigen, de politiek, maar ook de ouders en de familieleden die ze hier hebben en die hen heel graag willen ondersteunen, om daartegen in te gaan en daar een oplossing voor te vinden. Wat mij betreft, is dat een even grote prioriteit voor politici als het waken over de veiligheid van al onze burgers.

Minister, los van het Vlaamse niveau en het overleg dat u zult hebben, op welke manier gaat u contact opnemen met uw federale collega's? Ik ben het met u eens dat dit een bevoegdheid is van een ander niveau. Gaat u aan hun deur kloppen en zeggen: 'Ik, als Vlaams minister van Jeugd, vind dat we daar zo snel mogelijk werk moeten van maken, dat we daar verder mee moeten gaan'? Minister, maak er werk van, ga ermee aan de slag. Ik vraag u dat omdat ik op dit moment een zekere politieke aarzeling voel, die ik begrijp, maar die onaanvaardbaar is. U kunt er een belangrijke rol in spelen. Gaat u dat doen? Gaat u aan de federale deur kloppen? Gaat u vragen om er snel werk van te maken?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Dit is inderdaad een zeer gevoelig thema en een moeilijke vraag. Het laatste woord is daar zeker nog niet over gezegd. Collega Annouri, ik sluit me aan bij uw vraag. De kinderen zijn in de eerste plaats het grootste slachtoffer. Dat is heel erg. Ze komen in een situatie terecht waar ze zelf niet voor hebben gekozen.

Die kinderen, waar we absoluut bezorgd om zijn, zijn natuurlijk in de eerste plaats in die situatie geraakt door hun ouders of door mensen die hen hebben meegenomen. Nogmaals, ze hebben daar zelf niet voor gekozen. Maar we moeten ook realistisch zijn. We kunnen de diensten voor repatriëring natuurlijk niet in gevaar brengen door mensen die bewust hebben gekozen om naar Syrië te vertrekken, terug te halen. Die situatie moet natuurlijk op het federale niveau worden geregeld.

We mogen ook niet vergeten dat het om individuen gaat die vaak al voor de tweede keer naar Syrië vertrekken. Van onwetendheid is er absoluut geen sprake. Die ouders of de personen die die kinderen meenemen, hebben een verpletterende verantwoordelijkheid.

Kinderen van Belgische IS-strijders die jonger zijn dan 10 jaar, hebben in principe automatisch terugkeerrecht. Ook daar wordt niet proactief naar gezocht. Als kinderen zich dus in omstandigheden bevinden waardoor ze op een veilige manier naar hier kunnen komen, bijvoorbeeld als ze op een Belgische ambassade zijn, en de kans biedt zich aan, dan worden ze uiteraard opgevangen en op individuele basis begeleid en opgevolgd. Anders ligt de verantwoordelijkheid in de eerste plaats bij de volwassenen die bewust naar daar zijn gegaan.

Ik ben begonnen met te zeggen dat we ons het lot van die kinderen aantrekken, dat dat heel erg is, dat ze er niet voor hebben gekozen. Ze zijn onschuldig en komen in die situatie terecht. Je mag er niet aan denken hoe ze daaruit zullen komen en wat de gevolgen zullen zijn. De verantwoordelijkheid moet verder worden gezocht.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Collega Annouri, ik wil uw vraag om uitleg ondersteunen en u ook bedanken om ze te stellen. Minister, het is in de eerste plaats een federaal thema, maar uiteraard bent u minister van Kinderrechten, wat maakt dat u verantwoordelijk bent om de kinderrechten van alle Vlaamse kinderen en jongeren, waar ze zich ook bevinden, zoveel mogelijk te ondersteunen.

Het is natuurlijk de verantwoordelijkheid van de ouders die hun kinderen meenemen naar zulke gebieden. Aan de andere kant: als ouders hier in Vlaanderen bepaalde dingen doen waardoor ze kinderen in gevaar dreigen te brengen, nemen we hier ook bepaalde maatregelen. Waarom zou dat dan niet ook kunnen voor kinderen die zich in zeer gevaarlijke situaties in Syrië bevinden?

Minister, ik wil u vragen om er vanuit uw macht als coördinerend minister van Kinderrechten alles aan te doen om die kinderen zo snel mogelijk terug naar hier te halen, en niet alleen de kinderen tot 10 jaar, maar alle minderjarigen, dus ook die tot 18 jaar.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister, ik volg u in uw antwoord en u verwijst naar de moeilijke politieke realiteit. We moeten principieel zijn. U bent minister van Jeugd. Ik ben van mening dat u inderdaad op de tafel moet kloppen en met die vraag van de kinderrechtencommissaris naar uw federale collega's moet stappen. Dat is uw rol als minister, wij moeten ook onze rol spelen. Mijn eigen partij zit ook in de Federale Regering en ik zal daar mensen over aanspreken. Ook al ligt het gevoelig, ieder moet zijn rol spelen.

Mevrouw Van Eetvelde, kinderen mogen inderdaad nooit verantwoordelijk worden gesteld voor of aangesproken worden op het gedrag van hun ouders. U spreekt zichzelf daarin wel enigszins tegen, want die kinderen hebben er niet voor gekozen om daarnaartoe te gaan en om in die situatie terecht te komen. We moeten er dus alles aan doen opdat ze op een veilige manier terug naar België kunnen komen en ze hier alle kansen krijgen om zich te integreren, zodat ze geen veiligheidsrisico vormen in onze samenleving.

Ik wil nog iets nuanceren. Het is niet zo dat het enkel de verantwoordelijkheid is van die ouders in de conflictgebieden zelf of ze die kinderen al dan niet kunnen laten repatriëren. Iedereen kan een beroep doen op het recht op repatriëring. Als er familie is in België die dat aangeeft, zal de federale overheid die kinderen onmiddellijk opsporen en ervoor zorgen dat ze veilig naar België kunnen komen. Doen alsof het een zaak is van de ouders in de conflictgebieden zelf en er weinig proactief wordt gedaan, klopt ook niet.

We moeten wel waken over de veiligheid van onze diensten. In Syrië kinderen proactief opzoeken en terughalen is een moeilijke afweging. Minister, wat uw rol betreft, denk ik dat u inderdaad bij uw federale collega's de kaart van die kinderen zal moeten trekken.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Los van de bespreking van de problematiek op het Vlaams overlegplatform, waarbij ik ook de contacten met het federale niveau kan aanhalen, zal ik ook rechtstreeks contact opnemen met de bevoegde staatssecretaris. Ik denk niet dat 'op tafel kloppen' meteen in het belang van de kinderen is. Ik bedoel daarmee dat ik wel wil kijken of ik tot overeenstemming kan komen inzake het federale beleid tot repatriëring, waar de staatssecretaris ook niet alleen over beslist. We mogen het niet ingewikkelder maken dan het is, maar het mag ook niet te simpel worden voorgesteld. Het belang van het kind is een maatschappelijk en juridisch principe dat verbonden is met de ouders. Concreet, wanneer men kinderen zou repatriëren, kan het in bepaalde gevallen in het belang van het kind zijn dat die ouders meekomen, met alle gevolgen van dien. In andere gevallen is dat dan weer niet zo. Dat is de ook afweging die onze rechters maken wanneer het over problematische gezinssituaties gaat in dit land. De vraag om het belang van het individuele kind voorop te stellen is terecht, maar de ouders staan daar niet los van. Ik wil kijken of ik op het gebied van mogelijke

repatriëring een beleidslijn kan krijgen die daar een onderscheid in maakt. Dat zal niet zo gemakkelijk zijn, nog los van de praktische elementen die al aan bod zijn gekomen, zoals het feit dat sommige kinderen gemakkelijk te lokaliseren zijn en relatief veilig terug te brengen zijn daar waar het voor andere een avontuur is, waar allen hier aanwezig zich nauwelijks iets kunnen bij voorstellen.

Kortom, ik zal die bijkomende stap zetten om de rechtstreekse dialoog aan te gaan. Ik zal proberen om daarrond een begin van beleid uit te stippelen, rekening houdend met een aantal afwegingen waar dat belang van het kind dan centraal staat, dus soms met de ouders erbij en soms niet. Dat engagement hebt u dus van mij. Wat daar uiteindelijk van zal kunnen komen, kan ik niet voorzien, maar ik pak het alvast aan.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord en ik ben het met u eens dat dit een moeilijke situatie is.

Mevrouw Van Eetvelde, die kinderen zijn daar inderdaad terecht gekomen via de ouders, maar natuurlijk zullen we nooit een kind verantwoordelijk stellen voor de keuze die die ouder heeft gemaakt. Dat doen we hier ook niet. We mogen ook niet vervallen in de retoriek dat we die ouders absoluut willen straffen voor de grote fout die ze gemaakt hebben, dat het hun schuld is en dat ze het dan maar zelf moeten oplossen.

Ik ben het ermee eens dat we de mensen van onze eigen diensten niet in gevaar mogen brengen. We moeten met het Rode Kruis en UNICEF onderzoeken hoe we met hen kunnen samenwerken om daar goed werk in te leveren. Op dit ogenblik zijn de drempels heel hoog: er moeten DNA-testen worden afgenomen enzovoort. Dat moet gemakkelijker toegankelijk zijn. Verder maakt het mij niet uit of u op tafel klopt, een schouderklopje geeft of een telefoontje pleegt. Ik wil enkel dat er iets wordt ondernomen en dat we verder gaan.

Minister, ik verwacht niet dat alles wordt opgelost en dat u al die kinderen terug naar hier krijgt. Ik heb wel het gevoel dat daar nu geen prioriteit van gemaakt wordt en dat we meer kunnen doen. Ik wil dat iedereen zich daarvan bewust is, dat alle betrokken diensten zich maximaal inzetten om dat te kunnen realiseren. We zullen inderdaad moeten afwachten of dat al dan niet zal lukken. Het is de plicht van elke politicus, van elk beleidsniveau om daar maximaal op in te zetten en ervoor te zorgen dat die kinderen uit die conflictgebieden worden gehaald en naar een veilige omgeving worden gebracht en dat al hun rechten gevrijwaard blijven. Ik ben blij dat u dat engagement op zich hebt genomen. Ik kijk uit naar de mogelijke resultaten. We zullen het blijven opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lionel Bajart aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de recente overnames in de Vlaamse mediawereld – 1431 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): In oktober vorig jaar zorgden De Persgroep en Roularta voor een eerste grote verandering in de krachtverhoudingen binnen de Vlaamse mediawereld met hun deal betreffende Mediaaan en Mediafin. Mediaaan kwam voor 100 procent in handen van De Persgroep en de bladen van Mediafin maakten de

omgekeerde beweging richting Roularta. Op 7 maart 2018 werd vervolgens bekend dat Telenet, Mediahuis en de heren Vandenhoute en Watté een overeenkomst hadden, waarbij Telenet de 30 procent aandelen van Mediahuis en de 20 procent aandelen in De Vijver Media overneemt en enige eigenaar wordt van De Vijver Media.

Steeds duidelijker tekenen zich nu de contouren van grote blokken af, die de Vlaamse mediabedrijven en -actoren onder zich verdelen. Waar er vroeger sprake was van een verwevenheid van de diverse mediagroepen via diverse belangen in diverse bedrijven, worden de Chinese muren tussen de mediagroepen nu duidelijker. Dat is, voor alle duidelijkheid, geen probleem voor mij. De mediagroepen zoeken naar de beste manier om hun aanbod bij de klanten te krijgen in een razendsnel veranderende mediawereld, waar het deel van de koek dat opgeëist wordt door buitenlandse giganten voor bijkomende druk zorgt. Het concentreren op één bepaald medium of de kracht van het beheersen van diverse schakels van de sector zijn twee pistes die deze bedrijven relevant en winstgevend kunnen houden.

Zolang de Belgische mededingingsautoriteit hier geen problemen in ziet, is er voor mij ook geen vuiltje aan de lucht. De mededingingsautoriteit gaf overigens op dezelfde dag van de Telenet-overname groen licht aan de Mediafinovername door Roularta, namelijk op 7 maart. Wel wil ik peilen naar hoe u de zaken ziet.

Is het huidige regelgevende kader waarmee de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) moet werken afdoende om ervoor te zorgen dat de recente overnames geen problemen veroorzaken? Hoe evalueert u dat de beoordeling van overnames enkel gebeurt door de Belgische Mededingingsautoriteit en daarbij het BIPT of de VRM niet betrokken wordt? Een mogelijkheid zou immers zijn om de VRM input te laten leveren aan de mededingingsautoriteiten, maar dat zou op federaal niveau vastgelegd moeten worden. Mevrouw Valcke, van de algemene kamer van de VRM, gaf alvast in een recente hoorzitting aan hier voorstander van te zijn. Denkt u dat het zinvol zou zijn, gezien de specifieke kenmerken van de mediasector, te bekijken of voor deze sector geen opening gezocht moet worden om die specifieke kenmerken sterker mee te nemen in de beoordeling van consolidaties en overnames?

Houden de recente overnames een risico in voor de diversiteit in onze onafhankelijke televisieproductiesector?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: In Vlaanderen hebben de beleidsmakers het belang van een divers media-aanbod erkend en werd bij de oprichting van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) aan diens algemene kamer de opdracht gegeven om de mediaconcentraties in kaart te brengen. Over de reikwijdte van die opdracht is er indertijd heel wat discussie geweest, en er werd bewust voor gekozen om de VRM op dit vlak geen sanctionerende bevoegdheid toe te kennen.

In het verleden heeft de Belgische Mededingingsautoriteit (BMA) bij media-overnames reeds een beroep gedaan op de expertise van de VRM. Dat gebeurde doorgaans op initiatief van de BMA. In beide overnames waarover in uw vraag sprake is, heeft de BMA de VRM niet geraadpleegd. De samenwerking tussen de verschillende beleidsniveaus en de betrokken instanties zijn gebonden aan regels met betrekking tot het uitwisselen van informatie.

Voor uw algemene beoordelvingsvraag over de overnames en het risico voor de diversiteit in ons medialandschap moeten we even recapituleren. Wat houden de recente overnames in? Iedereen weet het ongetwijfeld, maar ik wil het toch nog even in perspectief plaatsen. De overname van de 50 procentparticipatie van Roularta in Mediahuis door De Persgroep werd op 6 december 2017 aangemeld bij de BMA. Deze transactie werd op 22 december goedgekeurd via een vereenvoudigde procedure. Op 1 februari 2018 werd aangekondigd dat Mediahuis en De

Persgroep Publishing, een 100 procentdochterbedrijf De Persgroep, samensmelten tot één mediabedrijf. De gefuseerde onderneming krijgt ook een nieuwe naam, maar die is nog niet bekend.

Wat betreft de televisieproductiesector zijn er, volgens de inschatting die ik op dit ogenblik kan maken, geen onmiddellijke gevolgen op de diversiteit. Het aanbod blijft in eerste instantie gelijk. Op langere termijn verwachten we ook geen grote wijzigingen wat betreft het aanbod doordat De Persgroep voor de transactie ook al zeggenschap had in Medialaan.

Op basis van informatie uit het digitale magazine Inside TV maakte Medialaan in de eerste jaarhelft van 2017 gebruik van 19 productiehuisen voor 46 producties, waarvan er 8 intern geproduceerd werden. De VRM publiceert hier ook jaarlijks cijfers over in zijn mediaconcentratierapport. Dit is een punt dat we verder in het oog kunnen houden om evoluties in te schatten.

Op 7 maart 2018 werd een transactie aangekondigd waarmee Telenet de overige aandelen in De Vijver Media koopt van Mediahuis en van Waterman & Waterman. Daarmee neemt Telenet De Vijver Media volledig over en wordt het dus de enige eigenaar van de commerciële tv-zenders VIER, VIJF, ZES en het productiehuis Woestijnvis. Het blijft voor 50 procent eigenaar, samen met Mediahuis, dat de andere 50 procent in bezit heeft, van de nog op te richten netwerkradio, aangekondigd als NRJ.

Gelijktijdig met deze transactie richten SBS Belgium en Mediahuis via een 50/50 joint venture een reclameregie op die commerciële partners online video-oplossingen en een crossmediaal aanbod zal bieden. Deze transacties moeten nog goedgekeurd worden door de bevoegde mededingingsautoriteiten.

Wat betreft de televisieproductiesector zijn er ook hier weinig onmiddellijke gevolgen voor de diversiteit. Het aanbod blijft in eerste instantie gelijk. Op langere termijn verwachten we ook geen grote wijzigingen wat betreft aanbod doordat Telenet voor de transactie ook al zeggenschap had in De Vijver Media. Doordat Telenet nu alleen eigenaar is van een belangrijk productiehuis, Woestijnvis, zou dit theoretisch risico's voor de diversiteit kunnen inhouden. Wanneer deze situatie er bijvoorbeeld toe leidt dat Telenet zijn productiehuis vooral inzet voor producties achter de paywall en zo zijn free-to-air zenders uitkleedt. Dit zou ervoor kunnen zorgen dat de concurrentie tussen de verschillende omroepen taant en op die manier de positie van de productiehuisen verzwakt. Hun strategie van de voorbije jaren spreekt dit echter volledig tegen. Ze zetten namelijk meer in op Vlaamse producties op hun free-to-air zenders.

Op basis van informatie uit Inside TV maakte SBS in de eerste jaarhelft van 2017 gebruik van 19 productiehuisen voor 51 producties. Productiehuis Woestijnvis zelf verzorgde daarvan 14 producties. Ook hier publiceert de VRM jaarlijks cijfers over in zijn mediaconcentratierapport en hebben wij een ijkpunt om bepaalde evoluties verder te kunnen inschatten.

– Joris Poschet treedt als voorzitter op.

Kort samengevat: wanneer een gezonde concurrentie heerst tussen verschillende omroepen, zullen zij een beroep doen op verschillende productiehuisen. De diversiteit aan Vlaamse onafhankelijke productiehuisen is indertijd mede tot stand gekomen dankzij de concurrentie die ontstond door de introductie van VTM in 1989. Wanneer deze concurrentie teniet zou worden gedaan, zou een monopolistische zender het zich kunnen permitteren om minder gevarieerd te programmeren, waardoor de vraag naar nieuwe tv-producties zou afnemen. Dan zou er – potentieel – een probleem kunnen ontstaan voor de diversiteit in de productiesector. Maar, nogmaals, die tendens manifesteert zich in het geheel niet. Integendeel, er is heel wat diversiteit en kwaliteit. Onze goede Vlaamse series krijgen

steeds meer voet in het buitenland – vandaag nog was er het bericht dat de Spaanstalige wereld geïnteresseerd is in een van onze topseries. Dat bewijst dat we daarmee in de goede richting zitten.

Hoewel het over belangrijke financiële overnames gaat, lijkt het te gaan om de vergroting van aandelen van al bestaande spelers in bestaande mediahuizen, en lijkt het inhoudelijke programma-aanbod van deze zenders veeleer stabiel of, als we het vanuit ons perspectief bekijken, in de goede richting te evolueren. Verder wacht ik, net zoals u, op de beslissing van de BMA met betrekking tot de tweede overname.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Minister, dank u voor uw uitvoerige antwoord. Soms wordt door de BMA een advies gevraagd en soms niet. Zou het geen goed idee zijn om op het federale niveau vast te leggen dat dit altijd zo gebeurt?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik wil even aanvullen omdat, minister, ik gisteren van u een mooi antwoord heb gekregen op een schriftelijke vraag naar hoe het nu zit in verband met ofwel storten in het Mediafonds ofwel coproducties maken vanuit de distributeurs. Uit dat antwoord bleek dat de drie producties die Telenet de afgelopen jaren heeft gemaakt, heel mooi werden gespreid over de verschillende zenders: zowel VIER, VTM als Eén had nut bij het eerst mogen uitzenden van die coproducties. Dat verliep dus telkens met een andere zender. Ik vond dat mooi. Ze hebben het ook beloofd voor 2018: "Telenet wil ook voor 2018 haar projecten verdelen over Eén, VTM en VIER." Dat is redelijk geruststellend.

Dat betekent niet dat wij niet waakzaam moeten blijven. Ik vind de vragen van de heer Bajart zeker terecht. We moeten afwachten wat de BMA daarover te zeggen heeft. Dit wijst er toch op dat Telenet haar verantwoordelijkheid ten aanzien van de andere zenders opneemt. Minister, ik vond dat een mooi antwoord, en ik wil u daarvoor alvast bedanken.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, diversiteit in het medialandschap blijft natuurlijk ook voor ons een belangrijk punt. Ze kan vele vormen aannemen. Er is de diversiteit van aandeelhouders, er is de inhoudelijke verscheidenheid in de programmering, er is de redactionele verscheidenheid... Dat zijn allemaal verschillende zaken of toch verschillende accenten of aspecten die we zien wanneer die mediagroepen samengaan.

Ik ga akkoord met wat de collega's voorstellen. Als de BMA daar in eerste instantie naar kijkt, is dat goed. Als ze advies vragen aan de VRM, is dat natuurlijk nog beter. Ik ben het eens met de heer Bajart: misschien moeten we onze federale collega's nog eens proberen wijs te maken dat het goed zou zijn om daar een automatisme van te maken. Aan Vlaamse kant hebben wij het meeste vertrouwen in de VRM, die voor dat inhoudelijke het best geplaatst is. Ik weet niet of we daarvoor de opdracht of de werkwijze van de VRM moeten bijschaven. Dat zou moeten worden bekeken. Een automatisme tussen die twee zou een meerwaarde zijn.

De voorzitter: Ik heb geen pleidooi voor extra werk voor de Senaat gehoord, collega Vandaele.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het nieuwe kijkcijferregistratiesysteem – 1654 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Joris Poschet

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): We hebben het in de mediacommissie al dikwijls gehad over de behoefte van de hele mediasector aan een betaalbaar, technologie-neutraal, accuraat en crossmediaal meetsysteem om zowel het kwantitatieve als het kwalitatieve mediagebruik in kaart te brengen. Dat is heel belangrijk voor de reclame-inkomsten van alle mogelijke zenders. De huidige CIM-auditmetrie (Centrum voor Informatie over de Media) voor kijk- en luistercijfers werkt immers met sterk verouderde methodieken, namelijk dagboekregistratie voor radiobereik en meettoestelletjes bij amper 750 Vlaamse gezinnen voor televisiebereik. Het online mediagebruik zoals het bekijken van audio- of videofragmenten wordt dus niet geregistreerd maar kent wel een toenemend succes. Vooral voor de regionale televisiezenders is het verouderde meetsysteem een probleem omdat hun onlinebereik niet mee verrekend wordt in hun bereikvergoeding. Een groot deel van hun inkomsten hangt ervan af. Integendeel, hoe minder mensen er lineair of uitgesteld kijken via hun tv-toestel, hoe minder bereikvergoeding ze ontvangen, terwijl ze misschien net meer mensen bereiken met hun online berichten via sociale media. Wij als commissie en ook u, minister, staan er wel achter dat er ook online wordt gewerkt door de traditionele zenders.

Wij hebben daar in het Rapport over de Mediaconcentratie 2017 van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) wat uitleg over gekregen. Op pagina 175 staat: "Tegenwoordig zijn er veel meer mogelijkheden om tv te kijken. Dit zorgt voor uitdagingen om consumentendata te aggregeren tussen verschillende apparaten en verschillende formaten – website, mobiel, applicatie, platform van derden. Iedereen is op zoek naar goede meetinstrumenten om cross-platformgedrag te volgen. Maar om dat soort data te bekomen moeten de – traditionele – omroepen in onderhandeling treden met andere spelers die een meer directe relatie hebben met de kijker en gedrag accurater kunnen monitoren, zoals telecomspelers en platformen.

In Vlaanderen zijn dergelijke onderhandelingen lopende. Binnenkort wordt de kijkcijfermeting van het CIM opgewaardeerd. Steeds meer mensen kijken online en die cijfers worden momenteel niet meegeteld. In een eerste fase wordt, op programmaniveau, meegedeeld hoeveel kijkers online naar een bepaalde uitzending keken. Via welk medium ze dat deden, speelt daarbij geen rol. Eerst gaat het om de cijfers van het aantal opgestarte programma's. In een tweede fase zal ook het aantal minuten dat naar zo'n online programma gekeken wordt een rol spelen.

Er lopen ook gesprekken met Google, Netflix en de telecomspelers om informatie te delen. De combinatie van die verschillende bronnen moet tegen 2019 leiden tot een nieuwe, nog betrouwbaardere meetmethode. In het ideale scenario wordt het panelonderzoek dan niet alleen met online cijfers, maar ook met de gegevens van de digiboxen gecombineerd."

Minister, we hebben het daar ook over gehad tijdens de bespreking van uw conceptnota over regionale televisie op 19 oktober 2017. Toen hebt u daar al een en ander over gezegd: "Samen met de regionale omroepen en de VRT ben ik er grote voorstander van om te komen tot een meetinstrument dat bereik en betrokkenheid op crossmediale wijze meet. (...) Wat wel deels een antwoord op korte termijn biedt, is het herstellen van het gecentraliseerde research- en kenniscentrum binnen RTVM – of een andere partner – zodat de nodige omkadering,

begeleiding, analyse en duiding ten dienste van de stakeholders van regionale televisie gegenereerd kan worden. Hierbij zal extra aandacht moeten gaan naar het komen tot relatieve bereikcijfers, dus komen tot het percentage bereik door de absolute bereikcijfers af te wegen met het bevolkingsaantal per zendgebied.”

Verder zei u: “De VRT heeft mij inmiddels laten weten dat er tussen de partners is overeengekomen om voor de volgende drie jaar te kiezen voor een voortzetting van de bestaande dagboekmethodologie. Praktisch zal wel worden overgestapt van gedrukte dagboeken naar digitale dagboeken en een invulapp. Dat lijkt nogal evident, maar het zal de zaken efficiënter maken. Er zal ook een passieve test gebeuren met een passieve meetmethode, maar momenteel is er nog geen draagvlak bij de partners van het CIM om te komen tot een passieve meting.” U verwees ook naar de beheersovereenkomst van de VRT die met andere mediabedrijven, en dus ook de regionale omroepen, wil samenwerken om een accuraat crossmediaal meetinstrument te ontwikkelen en toe te passen. Ik ga niet herhalen wat u toen nog allemaal hebt gezegd, maar ga meteen over naar mijn vragen.

Wat is de huidige stand van zaken van het CIM+-project? Is de invulapp beschikbaar en hebben de mediapartners al een akkoord bereikt over het gebruik van de nieuwe methodologie? Welke mediapartners zijn hierbij betrokken? Is er al een oplossing gevonden voor de vraag van de regionale tv-omroepen om ook hun bereik op regionaal niveau te meten, want de CIM-cijfers worden enkel provinciaal gemeten? Wat is de stand van zaken van het project om een nieuw accuraat crossmediaal meetsysteem te ontwikkelen volgens de strategische doelstelling 1 uit de beheersovereenkomst 2016-2020 met de VRT die hen aanmoedigt om een technologie-neutraal meetsysteem uit te bouwen? Ze nemen wel drie jaar de tijd, maar is er al gestart? Het gaat immers snel. Welke mediapartners zijn hier ondertussen eventueel bij betrokken? U hebt gezegd dat u pas gaat investeren als u weet wat zij gaan doen, maar als er al sprake zou zijn van een nieuw instrument in opbouw, zou dat dan een investeringssubsidie van de Vlaamse overheid vergen, en hoe groot zou die zijn? Die laatste vraag is misschien nogal toekomstgericht, maar op de eerste vragen zou ik graag een duidelijk antwoord krijgen. We mogen niet talmen, het mag stilaan vooruitgaan. We zijn ondertussen al een stukje gevorderd in 2018, 2019 nadert. Die drie jaar zullen sneller voorbij zijn dan ons lief is, dus graag een antwoord.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De missie van het CIM is om met de beschikbare middelen zo goed mogelijk het snel veranderende mediagebruik te meten. De middelen zijn in een kleine markt vanzelfsprekend beperkt. Een andere beperking is dat interessante databronnen vaak niet toegankelijk zijn voor het CIM. Dat belet niet dat het CIM vandaag al een zeer divers palet aan meettechnieken inzet die in de nabije toekomst nog uitgebreid en geïntegreerd zullen worden. Ik overloop die kort met u.

Een eerste is Total Video in de klassieke televisie. Het CIM maakt gebruik van een gezinspanel, minimaal 750 in Vlaanderen, om het klassieke televisiegebruik te meten. Deze methodologie is stabiel, zeer gedetailleerd en internationaal nog altijd de zogenaamde ‘best practice’. Het nadeel is dat dit onderzoek zeer duur is, en de panels dus altijd kleiner zijn dan gewenst. Een gezinspanel is in Vlaanderen geen betaalbaar alternatief om elke regionale televisieomroep correct te meten. Dat weten we, dat hebt u terecht herhaald. Er is bij de toetreding van de regionale zenders tot de CIM TV-studie dan ook afgesproken om enkel te werken met totaalbereikcijfers voor alle zenders samen.

Er is de Total Video-oplossing voor video over IP. Het CIM meet vandaag binnen zijn internetstudie bereik en kijkduur van alle video’s die toegankelijk zijn via deelnemende videoplayers. Dit vraagt bijkomende inspanningen van de zenders

zelf omdat alle versies van hun videoplayers en alle content uitgerust moeten worden om de meting toe te laten met scripts en tags. Het voordeel is dat het volume gebaseerd is op een zo goed als volledige meting van het universum, en de profielen op een zeer grote steekproef slaan. Het gaat maandelijks over meer dan 24.000 eenheden. De integratie met cijfers van klassieke televisie is technisch complex, maar de verwachting is dat tegen het einde van de zomer het CIM de bereikvolumes van programma's van klassieke tv en video over IP naast elkaar zal kunnen publiceren.

De volledige integratie, waar we natuurlijk op hopen, inclusief bereikprofielen, zal pas later volgen. Maar goed, er is een bepaalde vooruitgang merkbaar. Het CIM weet natuurlijk dat als het relevant wil blijven het ook in die richting zo snel mogelijk moet evolueren.

Het nadeel van deze methode is dat de eigenaar/verdelers van de content moet meewerken om tot globale of volledige cijfers te komen. Vandaag meet het CIM voor België 29 videospelers, zowel van tv-zenders als van nieuwssites. Contacten om internationale spelers mee te laten werken aan dit type onderzoek hebben nog niet tot resultaten geleid; het gaat over Netflix, Google en YouTube.

Dan is er de oplossing voor Total Audio, het klassieke dagboekonderzoek. Het CIM verzamelt elk jaar in Vlaanderen ongeveer 12.000 dagboeken waarin mensen gedurende een week hun radiogebruik per kwartier invullen. Dit dagboek bestaat zowel op papier als in de vorm van een digitale invulapp en wordt enkel gebruikt voor radio-onderzoek. De methode is stabiel, betaalbaar en behoort internationaal gezien nog altijd tot de best practices. De steekproefgrootte is zeer behoorlijk voor grotere zenders, maar kan problematisch worden als het zenderbereik sterk zakt of het uitzendgebied sterk verkleint. Uiteraard doet ze beroep op de herinnering, wat ten nadele gaat van occasioneel luisteren. De methode is natuurlijk beperkt in gegevens per kwartier en laat niet toe om alle mogelijke platforms te onderscheiden. In de huidige zenderlijst worden bovendien geen audioservices zoals Spotify meegenomen.

Het CIM heeft een test van een passieve meetmethode gepland. De bedoeling is om eventueel de gedetailleerdheid van de meting drastisch te verhogen en occasioneel luisteren beter op te pikken. Het nadeel van deze methoden is dat ze gewoonlijk duurder zijn en geen oplossing bieden voor problemen van steekproefgrootte.

Er is de Total Audio-piste over IP. Het CIM is op 1 januari gestart met de meting van radio over IP op basis van logfiles van de zenders of hun technische partners. De testfase loopt, de eerste publicatie wordt nog vóór de zomer verwacht. Het gaat hier echter wel enkel om het aantal plays en de luisterduur, niet om de luisteraars en hun profiel. Het CIM meet vandaag binnen zijn internetstudie het bereik en de kijkduur van alle audiofiles die toegankelijk zijn via deelnemende audioplayers. Dit vraagt bijkomende inspanningen van de zenders net zoals bij video, omdat alle versies van hun audioplayers en alle content moeten worden uitgerust om de meting toe te laten, ook hier weer met scripts en tags. Net zoals voor video is het voordeel dat de volumemeting gebaseerd is op een zo goed als volledige meting van het universum, kleine zenders kunnen hier met andere woorden op dezelfde manier meespelen. De profielen zijn gebaseerd op een zeer grote steekproef van maandelijks meer dan 24.000. Het CIM plant de integratie van de trafiek- en bereiksmeting via logfile en via player scripting voor later, voor een precieze timing is het nog te vroeg.

Samengevat kan er worden gesteld dat de technische implementatie van de bereikmeting van tv en radio een complex gegeven is en blijft, waarbij het tempo van de ontwikkeling van de door het CIM gehanteerde meetmethoden wordt gedictéerd door vier factoren: de beschikbare methoden en technieken, de beschikbare

middelen, de snelheid waarmee de media aspecten van hun productieproces kunnen aanpassen aan de meetmethoden van het CIM, en de ontsluiting van relevante data van derden door het CIM. Er zijn toch nog wel wat parameters waarvan men afhankelijk is en blijft.

De integratie van alle mogelijke platformen in de CIM-meting is een stapsgewijs proces dat in volle voorbereiding is en aldus vandaag nog niet volledig gerealiseerd. De mediapartners die bij deze projecten betrokken zijn, zijn de Belgische spelers uit de tv- en radiosector en ook Belgische nieuwssites. De integratie van buitenlandse spelers verloopt, zoals ik al zei, zeer moeizaam.

Een van de belangrijkste desiderata van de omroepen is om te kunnen komen tot een betaalbaar, adequaat en crossmediaal meetinstrument. Dit werd in de conceptnota voor de regionale televisieomroepen van juli 2017 opgenomen als een van de belangrijke aandachtspunten. Om daartoe te komen, is er eenstemmigheid onder de omroepen nodig. In de nieuw onderhandelde samenwerkingsovereenkomst, die binnenkort op de Vlaamse Regering komt, zal staan dat de Niet-Openbare Regionale Televisieverenigingen (NORTV), die als overkoepelend orgaan de taak hebben de onderlinge relaties te bevorderen, de samenwerking op het gebied van reclamewerving aanmoedigen en als coördinator optreden om te komen tot een performant crossmediaal meetsysteem op maat van de regionale omroepen.

De regionale omroepen hebben de afgelopen maanden niet stil gezeten. Er is een werkgroep 'exploitatie' opgericht waarbij de exploitatiemaatschappij of exploitatiemaatschappijen betrokken zijn. Ik kan u een stand van zaken geven na een vergadering van de werkgroep vorige week. Binnen de werkgroep werden de twee meetinstrumenten geëvalueerd die momenteel gehanteerd worden: zijnde CIM-bereikcijfers en cijfers operatoren VRM.

Er werd vastgesteld dat, ondanks de hoge instapprijs en de gekende problemen met de software, de CIM-cijfers een conditio sine qua non zijn en blijven in de werving van de nationale adverteerders en hun mediacentrales. De leden van de werkgroep blijven het CIM zinvol vinden als deze cijfers actief gebruikt worden binnen de doelgroep: de nationale en supranationale adverteerders. Het CIM blijft de munteenheid om adverteerders te overtuigen om al dan niet te investeren in welk medium dan ook. Het is momenteel zo en niet anders.

Met de beschikbare methoden van het CIM is er vooralsnog geen oplossing gevonden om individuele regionale tv-zenders op een betrouwbare manier te meten. Enkel het gegroepeerde resultaat is voldoende betrouwbaar en stabiel. Aangezien de financiering van het meetsysteem of het uitgebreide crossmediale systeem samenhangt met de werking van een nationale regie – en dit laatste dossier in volle ontwikkeling is, zoals ik in mijn antwoord aangaf – zeggen de omroepen mij dat de eerstvolgende stap een gesprek zal zijn tussen de werkgroep en de directie van de VRT en vervolgens met het CIM. Uiteraard zijn deze gesprekken nuttig en nodig.

Wat is de stand van zaken van het crossmediale meetsysteem? Het in België ontwikkelen van meer geïntegreerde meetsystemen gebeurt momenteel door het CIM. Dat hebt u ondertussen begrepen uit mijn antwoord. Het CIM voert daarover gesprekken met de omroepen, telecomoperatoren en andere belangrijke mediaspelers zoals Google. Het CIM wil de huidige metingen optimaliseren, zoals aangegeven, zodanig dat zij accuraat zijn –inclusief onlinegebruik – en natuurlijk ook uniform voor alle betrokken mediaspelers. De VRT neemt haar verantwoordelijkheid hierin op door actief input te geven aan het CIM bij de ontwikkeling van deze nieuwe meetsystemen.

De investeringssubsidie is complexer dan gedacht. In de mate dat zij aan de referentiespeler, het CIM, zou moeten of kunnen gegeven worden, is dat moeilijk

omdat dat een private organisatie is en er problemen zouden kunnen zijn met de staatssteun. Dat moet verder worden onderzocht. In de mate wij hierin verdere stappen in de richting van investeringssubsidie aan de regionale televisies zouden kunnen ondersteunen, blijf ik dat overwegen. Mevrouw Brouwers, alle inspanningen ten spijt is de stapsgewijze aanpak van het CIM de beste piste die we vandaag ter beschikking hebben. In feite is er geen andere. We hebben ook contact opgenomen met de VRT om de rol van Media Invest te bekijken. Het antwoord van de VRT is duidelijk: wanneer een beloftevolle onderneming – die vooralsnog niet voorhanden is – in deze zaak actief zou zijn met een goed investeringsdossier, dan kan dat. Ik wil zeker geen afbreuk doen aan de autonomie van Media Invest daarin, maar buiten de vooruitgang die er, gelukkig, toch ook in de CIM-methode worden geboekt, hebben we hier niet plots een andere methode, een andere speler, een ander bedrijf dat in deze toch wel zeer complexe aangelegenheden haalbare perspectieven voorspiegelt. Dat schijnt, de horizon afspeurend, op dit ogenblik nog niet het geval te zijn. Wij proberen dus de oude methode verder te verbeteren en op die manier de vragen over meting beantwoord te zien. Ik kan daarover niet concreter zijn omdat het er gewoon nog niet is. Het gaat over de vragen niet alleen van het globale medialandschap maar ook van de regionale televisies in het bijzonder. De vooruitgang gaat gestager en trager dan verwacht. De wonderoplossing dient zich vooralsnog niet aan.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. Het is een heel technisch antwoord. Vooral in het begin was ik af en toe de draad kwijt. Ik heb begrepen dat het een stapsgewijze evolutie is van de CIM-methode. Momenteel staan we, wat betreft het online, nog niet echt ergens. U hebt over nieuwssites gesproken. Toch moeten wij meer rekening kunnen houden met het online. Daar staat men nog niet zo ver. Men is er ook afhankelijk van wat de verschillende spelers willen aanbieden. Ik snap dat het moeizaam gaat en dat het ook nog wel geld zal kosten.

Minister, de VRT moet nog eens op een verplichting van de beheersovereenkomst worden gewezen om de regionale omroepen niet aan hun lot over te laten. Zij zijn een van de meer kapitaalkrachtige spelers in het veld.

Zij zijn daar als het ware toch een van de meer kapitaalkrachtige spelers in het veld, om bijvoorbeeld die regionale omroepen niet aan hun lot over te laten. Voor hen is het misschien belangrijker, ik weet het niet. Ik denk dat het voor iedereen belangrijk is. Maar de VRT zou daar toch een stukje de leidende rol in mogen spelen. Ik denk niet dat ze dat op dit moment echt al doen, zo vernemen wij toch. Daar kan misschien nog eens naar gevraagd worden.

Voor de rest zal ik het antwoord nog eens zeer grondig nalezen, want het ging op bepaalde momenten echt heel snel, minister.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Het is natuurlijk een complexe materie. Complexe materies vereisen complexe antwoorden, minister. Het is complex, zeker als je de medewerking nodig hebt van de buitenlandse spelers, maar ook van de dienstverleners hier bij ons, waarvan ik begrijp dat ze enige terughoudendheid aan de dag leggen, waarschijnlijk ook omdat zij hun cijfers in de eerste plaats zelf willen gebruiken en het CIM uiteindelijk ook geen overheidsbedrijf is, maar een particuliere organisatie. Men moet daar toch wel tot een samenwerking komen. Ik kan me voorstellen dat dat niet altijd gemakkelijk is. Technisch kan men al heel veel, en straks zal men nog veel meer kunnen meten, maar of de bereidheid er altijd is om die gegevens die men verzamelt – ook de dienstverleners zelf, bijvoorbeeld de distributeurs – ter beschikking te stellen, dat is misschien een andere zaak.

Zeker is dat het belangrijk is om ook over correcte metingen te beschikken. Wij hebben daar vanuit dit parlement ook zelf toe bijgedragen, om die metingen belangrijk

te maken. Het financieringsmodel van de 'regionalen' is bijvoorbeeld gebaseerd op die correcte metingen. Wat dat betreft, moeten we er zeker op rekenen dat hier vooruitgang wordt geboekt en dat die cijfers in de toekomst vollediger, beter en accurater worden.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik wil nog even toelichten dat er online wel degelijk meer vooruitgang wordt geboekt, alleen de nieuwssites – u zult het in het antwoord, dat misschien wat snel gegeven is, ook wel lezen. Het houdt verband met de opmerking van de heer Vandaele. De spelers waarmee het CIM nu samenwerkt om de onlinemeting van zowel video als audio te vergroten, zien een belang in het globale Vlaamse ecosysteem, omdat hun advertentiemarkt zich daar ook op baseert. Die gaan dus ook actief meewerken met het taggen of het encrypteren van hun programma's online om die meetbaarheid te vergroten, omdat die markt en dat ecosysteem als één geheel gezien worden, terwijl de buitenlandse spelers proberen om een markt op zichzelf te presenteren aan de adverteerder. Daar is dus inderdaad een concurrentie tussen het eigen ecosysteem en wat de anderen willen, puur commercieel, nog los van allerlei zaken die te maken hebben met het feit dat data het nieuwe goud zijn en dat daar dus ook niet direct mogelijkheden zijn om vanuit privacy- en andere redenen spelers te verplichten om die zomaar te delen.

Als die Vlaamse spelers en ook de telecomspelers en dienstenverdelers wel mee willen, is dat omdat zij het belang op deze markt zien van lokale adverteerders, om die globaal, over verschillende reclameregies verdeeld, naar hen te krijgen. Het blijven toch voor een stuk communicerende vaten, terwijl de anderen daar natuurlijk buiten blijven.

Het goede nieuws is wel dat degenen die hier actief zijn op onze markt en die dus bijvoorbeeld ook bij de vorige vraag van de heer Bajart aan bod kwamen – zelfs Telenet, waar weliswaar een buitenlandse aandeelhouder is, kan men op dit ogenblik ook in zeer grote mate als een lokale speler beschouwen, omdat die hier verankerd zijn, letterlijk en figuurlijk – wel het nut inzien van de gedeelde data, maar dan wel geaggregeerd, want niemand gaat zijn eigen data aan de concurrent prijsgeven. Dat is ook niet wat we vragen, natuurlijk. Dat zou onmogelijk zijn. Maar de anderen niet.

Ik zal dat met u met nieuwsgierigheid bekijken, mevrouw Brouwers. Men belooft de verdere technische integratie voor de zomer, en dan tegen het einde van het jaar. Er zijn daar dus wel een aantal dingen die vooruit gaan.

Het tweede element dat u aangaf, deel ik. Ik heb regelmatig contacten met de openbare omroep, dat spreekt voor zich. Ik heb na de laatste contacten gezegd dat het toch wel goed is dat er opnieuw een actieve werkvergadering kabinet-administratie-VRT inzake de samenwerking met de regionale omroepen is. Er zijn wel een aantal vergaderingen geweest. Er is een bepaald aanbod gegaan. Ik heb de indruk dat er nu weer wat naar elkaar gekeken wordt – daarom niet in de slechte zin van het woord – en dat er niet echt iets verandert. Daar zijn ook wel een aantal redenen voor. Maar ik wil dat dus opnieuw gaan activeren. Dat zal in de komende weken gebeuren.

U hebt ook uit mijn antwoord begrepen dat de regionale zenders zelf in verband met die meting, maar ook over andere dingen, in de komende weken, neem ik aan, met de VRT en met het CIM een gesprek hebben. Achter dat laatste gaan we zeker opnieuw een beetje meer spoed zetten. Als er bepaalde zaken kunnen gebeuren, des te beter. En als er bepaalde dingen niet kunnen gebeuren, moet het duidelijk zijn waarom die eventueel niet gebeuren. Nu hangt dat zo een beetje in het midden.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): U hebt gezegd dat die samenwerkingsovereenkomsten met de regionale tv-zenders eerstdaags op de ministerraad zullen komen. Misschien heeft men daar allemaal een beetje op gewacht, totdat dat officieel in orde is. Je hebt de beheersovereenkomst met de VRT en de samenwerkingsovereenkomsten met de regionale tv. Daar staat overal wel iets over in. Ik denk dat het nu wel tijd wordt om aan de slag te gaan. Dank u alleszins voor uw antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.